

Správa o činnosti útvary dohľadu nad finančným trhom

2020

Vydavateľ

© Národná banka Slovenska 2021

Kontakt

Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava
info@nbs.sk

Elektronická verzia

www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-dohladu/sprava-o-cinnosti-udf

Publikácia neprešla jazykovou úpravou.

Bez predchádzajúceho súhlasu autorov možno, s uvedením zdroja, použiť iba krátke časti textu, najviac dva odseky. Materiál bol prerokovaný v Bankovej rade NBS 30. 3. 2021.

Obsah

Úvod	4
Zhrnutie	5
1 Bankovníctvo	8
1.1 Orgány dohľadu, NBS aj bankový sektor reagovali na pandémiu COVID-19	8
1.2 Priority dohľadu NBS sa nezmenili, činnosti sa zamerali na pandémiu	12
2 Poistovníctvo a dôchodkové sporenie	16
2.1 Priority dohľadu boli výrazne ovplyvnené pandémiou	16
2.2 Zmeny v oblasti poistenia a dôchodkového sporenia	19
3 Kapitálový trh a finančné sprostredkovanie	23
3.1 Reakcia na vplyvy pandémie COVID-19 v sektore kapitálového trhu a finančného sprostredkovania	23
3.2 Investovanie do podnikových dlhopisov bolo jednou z hlavných tém dohľadu	26
3.3 Ďalšie dohľadové aktivity	27
Box 1 Zmeny v organizácii dohľadu v roku 2020	29
4 Platobné služby, finančné technológie a inovácie	31
4.1 Platobné služby sa stávajú sofistikovanejšie a bezpečnejšie	31
4.2 NBS aktívne rozvíja inovačný ekosystém SR	31
4.3 Ďalší rozvoj registrov pre potreby dohľadu a pre verejnosť	34
5 Prierezové témy	36
5.1 Reakcia makroprudenciálnej politiky na koronakrízu	36
5.2 Posilnenie riešiteľnosti krízových situácií	38
5.3 Ochrana pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu	40
5.4 Brexit	41
6 Prílohy	43
Zoznam grafov a schém	59
Zoznam tabuliek	59

Úvod

Správa o činnosti útvaru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska za rok 2020 prináša verejnosti pohľad na hlavné činnosti a priority útvaru dohľadu v danom roku.

Správa je zameraná len na najvýznamnejšie činnosti útvaru dohľadu a je pre lepšiu orientáciu čitateľa písaná menej formálnym štýlom. Oblasť ochrany finančných spotrebiteľov je predmetom samostatnej správy. Podrobné číselné a metodické informácie sú uvedené vo vybraných prílohách, na zabezpečenie kontinuity porovnania údajov na správy z predchádzajúcich rokov.

Rok 2020 môžeme z pohľadu výkonu dohľadu nazvať pandemickým. Aj na Slovensku ovplyvnila koronakríza všetky sektory finančného trhu. Dohľad NBS však už od samého začiatku vypuknutia krízy pristupoval k jej riešeniu veľmi aktívne, v snahe udržať slovenský finančný sektor zdravým a stabilným.

V bankovom sektore sa dohľad zamerlal najmä na dostatočnosť kapitálu, aby bola zabezpečená odolnosť pre prípadné straty. Dostatočnosť kapitálu je zároveň dôležitá aj pre pokračovanie úverovania. ECB a NBS pre banky pôsobiace na území SR uplatnili úľavy na kapitál a likviditu, umožnili bankám plniť požiadavku na kapitál z Piliera 2 aj inými nástrojmi ako vlastným kapitálom Tier 1 (CET1). Niekoľkokrát bola znížená úroveň proticyklického kapitálového vankúša na súčasnú úroveň 1 %. Tieto kroky vytvorili dostatočný objem voľného kapitálu, ktorý banky mohli použiť na úverovanie. Zo strany NBS, ale aj ECB a ESRB boli vydané odporúčania pre banky, aby si zachovali dostatočnú výšku a kvalitu kapitálu v čase trvania pandémie a obmedzili výplatu dividend akcionárom. NBS tiež spolupracovala na vydaní zákona Lex Korona, ktorý vytvoril legislatívny rámec pre odklad splátok dlžníkov bánk. Tento krok výrazne znížil riziko strát z úverov. Mechanizmus odkladu splátok bol zo strany klientov bánk intenzívne využívaný najmä na začiatku krízy, v apríli a máji 2020.

Pandémia COVID-19 priniesla potrebu operatívnej zmeny činnosti bankového dohľadu. Výkon dohľadu na mieste sa zabezpečoval využitím prostriedkov na vzdialenú komunikáciu. Bol vytvorený tím zodpovedný za monitorovanie vplyvu pandémie v bankách. Samostatne sa kontrolovalo vnútorné riadenie a organizácia bánk počas pandémie. Hodnotilo sa kreditné riziko (vrátane odkladu splátok a využívania štátnych garančných schém), riziko likvidity, ktoré malo veľký význam najmä v začiatkoch pandémie, ako aj technická pripravenosť bánk prejsť na prácu z domu cez vzdialené prístupy. Bankový dohľad prijal pragmatický prístup pre implementáciu ročného SREP hodnotenia. Detailný monitoring bánk počas pandémie, ako aj ročné hodnotenie potvrdilo stabilitu slovenských bánk.

V oblasti dohľadu nad poisťovňami sa výrazne zintenzívnila komunikácia medzi NBS a dohliadanými subjektmi. Bol vytvorený nový monitorovací prístup na hodnotenie vývoja v poisťovniach. Predmetom monitorovania bola najmä dividendová politika, vyhodnocovanie likvidnej pozície ako aj odhad vplyvu pandémie na základné finančné ukazovatele a solventnosť poisťovní. Vyhodnocovalo sa tiež aké kroky poisťovne vykonali pre zabezpečenie ďalšieho fungovania smerom k svojim zamestnancom a klientom. Poisťovne na Slovensku v rámci svojich produktov kryjú poisťné náklady spojené s pandemiou COVID-19 a vykazujú aj dostatočnú mieru solventnosti.

Dôležitou témou dohľadu nad poisťovňami v roku 2020 bola aj kvalita a zloženie vlastných zdrojov poisťovní. Vlastné zdroje mnohých slovenských poisťovní tvorí vo veľkej miere EPIFP (očakávaný zisk zahrnutý do budúceho

poistného), čo prináša aj určité riziká. NBS zanalyzovala možnosti zavedenia možných opatrení na národnej úrovni a navrhla viaceré opatrenia, ktoré by mohli eliminovať riziká spojené s EPIFP. NBS sa tiež aktívne zapojila na úrovni EIOPA do diskusie o revízii smernice Solventnosť II.

Dohľad nad oblasťou dôchodkového sporenia sa v prvom rade sústredil na zabezpečenie prevádzkových činností a ochranu záujmov všetkých klientov. Zavedený bol mimoriadny monitoring zameraný najmä na proces riadenia rizík a správu aktív. Osobitne bola sledovaná citlivosť oboch pilierov na negatívny vývoj na finančných trhoch. Bol zintenzívnený a posilnený dohľad na diaľku. Všetkých správcov dôchodkových úspor vyzvala NBS na otvorenú a transparentnú komunikáciu so svojimi klientmi. V rámci roka 2020 NBS tiež spolupracovala na sekundárnej legislatíve upravujúcej informačné dokumenty v II. pilieri, aby im sporitelia ľahšie rozumeli.

NBS tiež zaviedla intenzívny monitoring likvidity podielových fondov. Z pohľadu stability bolo pozitívne, že investori do tuzemských podielových fondov nepodľahli panike z krízy a takmer vôbec nestáhovali svoje finančné prostriedky z podielových fondov. V priebehu roka 2020 pristúpila NBS tiež k prevereniu distribúcie podnikových dlhopisov u vybraných dohliadaných subjektov a zintenzívnila dohľad nad verejnou ponukou cenných papierov.

Zabezpečenie kontinuity vykonávania odborných skúšok bolo jednou z prvých výziev, ktorým NBS čelila vo vzťahu k finančnému sprostredkovaniu. Vzhľadom na novú situáciu, ktorú priniesla pandémia, bolo umožnené vykonávanie odborných skúšok dištančnou formou. V súvislosti so zvýšeným dopytom po možnosti výkonu finančného sprostredkovania na diaľku bolo vydané metodické usmernenie k tejto forme sprostredkovania.

Aj napriek pandémie NBS intenzívne pracovala na podpore inovácií a fintechu. Rozšírila sa paleta nástrojov na podporu inovatívneho podnikania. Vďaka Inovačnému hubu, ktorý funguje už druhý rok, sa zintenzívnila a prehĺbila diskusia o inováciách dovnútra NBS. Banková rada NBS sa rozhodla podporiť vznik sandboxu. Zmapoval sa aj trh s kryptoaktívami, kde až 70 % respondentov vzniklo v posledných troch rokoch. Pokračovali tiež práce na zlepšovaní informačných systémov dohľadu.

Hodnotenie vplyvu koronakrízy na domáci finančný sektor bolo tiež hlavnou témou Správ o finančnej stabilite, ktoré sú pripravované na dohľade. Cieľom obidvoch správ za rok 2020 bolo vyhodnotenie vplyvu pandémie na stabilitu domáceho finančného systému. Vzhľadom na špecifickosť krízy a rýchlosť akou sa prejavila, bolo potrebné úplne zmeniť prístup k analýze. Analyzovali sa úplne nové zdroje údajov, ktoré lepšie odzrkadľovali priebeh pandémie a zároveň boli využité aj nové prístupy a modely. Celkovo správy potvrdili stabilitu a odolnosť domáceho finančného sektora. Bankový sektor, vzhľadom na dostatočnú úroveň kapitálu, bol schopný zabezpečovať tok úverov aj v pandemických časoch. Výstupy z analýz boli

podkladom aj pre nastavenie makroprudenciálnej politiky, keď NBS v roku 2020 niekoľkokrát znížila proticyklický kapitálový vankúš na súčasnú úroveň 1 %.

Rada pre riešenie krízových situácií prvýkrát záväzne stanovila MREL všetkým bankám, ktorých prípadná krízová situácia sa bude riešiť v rezolučnom konaní, t. j. nie formou konkurzného konania. V rezolučnom plánovacom cykle 2020 pracovala NBS na zabezpečovaní riešiteľnosti krízových situácií bánk ako aj na zmenách zákona o riešení krízových situácií a zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

Prebiehalo tiež plnenie dvoch hlavných úloh súvisiacich s komplexným hodnotením rizík legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu. NBS sa v oblasti bankovníctva, kapitálového trhu a poisťovníctva aktívne podieľala aj na prípravách jednotlivých krokov spojených s brexitom.

Rok 2020 priniesol aj významnú organizačnú zmenu na oboch útvaroch dohľadu nad finančným trhom, ktorá vyplynula z potrieb moderného dohľadu. Naštartovali sa rozsiahle zmeny v existujúcich a nastavenie viacerých nových interných procesov a postupov. Táto zmena zároveň logicky skĺbila a vzájomne prepojila oblasť regulácie a výkonu dohľadu. Prístup vyplynul z reálnych skúseností a potrieb, ktoré NBS ako orgán dohľadu má. NBS uplatnila ambicióznejší prístup k problematike fintech vytvorením odboru, ktorý túto problematiku pokrýva.

1 Bankovníctvo

1.1 Orgány dohľadu, NBS aj bankový sektor reagovali na pandémiu COVID-19

Začiatkom roka 2020 vypukla vážna kríza, celosvetová pandémia COVID-19. NBS však už od samého začiatku vypuknutia krízy pristupovala k jej riešeniu veľmi aktívne, v snahe udržať slovenský finančný sektor zdravým a stabilným.

Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA) prijal rozhodnutie presunúť výkon stresového testovania bánk na rok 2021, v snahe čo najviac minimalizovať požiadavky na banky. Toto rozhodnutie nemalo priamy vplyv na finančnú situáciu bánk, výrazne však pomohlo uvoľniť personálne zdroje.

Orgány dohľadu bankového sektora na európskej úrovni následne koordinovane prijímali rôzne opatrenia na podporu bánk aj priamo vo finančnej rovine. Medzi najdôležitejšie opatrenia patrili úľavy na kapitál a likviditu, požiadavky na distribúciu vlastných zdrojov a zisku a odklady splátok.

Bankám bol umožnený posun termínov na plnenie dohľadom definovaných opatrení o 6 mesiacov, s cieľom uvoľniť kapacity potrebné na posilnenie najdôležitejších funkcií. Súčasne bankový dohľad NBS upravil výkon plánovaných, ale ešte nezačatých dohľadov na mieste. Zvýšenie limitu bezkontaktných platieb z pôvodných 20 € na 50 € bolo pre klientov bánk veľmi dôležitou zmenou.

Požiadavky na kapitál a likviditu sa uvoľnili

S cieľom podporiť európsku a slovenskú ekonomiku NBS uplatnila úľavy na kapitál a likviditu aj pre banky pôsobiace na území SR, v rámci koordinovaného postupu s Európskou centrálnou bankou (ECB) a EBA. Od bánk sa súčasne očakávalo, že dočasné uvoľnenie požiadaviek využijú výlučne na podporu a stabilizáciu ekonomiky.

V oblasti kapitálu bolo bankám umožnené plniť požiadavku na kapitál z Piliera 2 aj inými nástrojmi ako vlastným kapitálom Tier 1 (CET1). NBS súčasne umožnila bankám dočasne klesnúť pod úroveň definovanú odporúčaním z Piliera 2 a v odôvodnených prípadoch upustiť aj od plnenia vankúša na zachovanie kapitálu. Celkovo išlo o úľavu v rozmedzí 3 % až 4 % kapitálových požiadaviek, čo v slovenských podmienkach predstavuje približne 1,2 mld. € až 1,5 mld. €.

V auguste 2020 znížila NBS výšku proticyklického kapitálového vankúša na 1 %, z pôvodnej výšky 1,5 %, čím došlo k uvoľneniu požiadavky na kapitál na úrovni ďalších takmer 200 mil. €.

V oblasti likvidity bolo umožnené znížiť plnenie ukazovateľa krytia likvidity (LCR), v odôvodnených a krátkodobých situáciách.

Uvoľnenie požiadaviek neviedlo k poklesu kapitálovej primeranosti

Úľavy na kapitál a likviditu boli prijímané z dôvodu nejasného vývoja pandémie a jej následného vplyvu na stabilitu bankového sektora. Od bánk sa ale očakávalo, že úľavy budú výlučne použité na podporu a stabilizáciu ekonomiky. V komuniké z rokovania Bankovej rady NBS 24. 3. 2020 bolo uvedené: „NBS očakáva, že vzhľadom na výraznú neistotu ohľadom ďalšieho ekonomického vývoja, banky a ich akcionári prehodnotia pripravovanú výplatu dividend zo zisku za rok 2019 tak, aby celkový objem kapitálu Tier 1 vzrástol minimálne o úroveň dosiahnutého zisku za rok 2019.“

Banky zareagovali na komuniké zodpovedne, pretože úroveň vlastných zdrojov v absolútnom vyjadrení stúpila. Dosiahli to tým, že nerozdelili celý dosiahnutý zisk a doplnili vlastné zdroje aj nástrojmi dodatočného kapitálu Tier 1.

Očakávania regulátorov sa následne formulovali do odporúčaní, ktoré boli prijímané na európskej aj národnej úrovni. Generálna rada ESRB prijala na svojom zasadnutí 27. 5. 2020 odporúčanie o obmedzení rozdeľovania zisku počas trvania pandémie COVID-19. Odporúčanie ESRB sa týkalo obmedzení výplaty dividend akcionárom, výplaty variabilnej zložky odmeny pre osoby s významným vplyvom na rizikový profil inštitúcie a spätného odkupu kmeňových akcií. Na národnej úrovni bolo odporúčanie ESRB formulované v odporúčaní o distribúcii vlastných zdrojov a zisku, ktoré platilo pre banky a poisťovne do 31. 12. 2020.

Banky sa zodpovedne postavili k odporúчанию o distribúcii vlastných zdrojov a zisku a zabezpečili si posilnenie svojej kapitálovej primeranosti, napríklad nerozdeľovaním zisku alebo posilnením vlastných zdrojov formou dodatočného kapitálu Tier 1. V absolútnej hodnote tak stúpili vlastné zdroje v roku 2020 o vyše 550 mil. €. Ďalších takmer 100 mil. € mali niektoré banky vo vlastných zdrojoch už k 31. 12. 2019, keďže využili legislatívnu možnosť započítavania priebežného zisku do vlastných zdrojov. Mechanizmus odkladu splátok zabezpečil, že klienti nevykazovali zvýšenú mieru rizika a bankám neúmerne nestúpali úrovne rizikovo-vážených expozícií. Bankám sa počas roka 2020 darilo pokračovať v predajoch zlyhaných pohľadávok, čím prispeli k zníženiu kreditného rizika. Kombinácia týchto faktorov mala za dôsledok zlepšenie kapitálovej primeranosti bánk o takmer 1,3 %. Bankový sektor sa tak z kapitálovej primeranosti na úrovni 18 % z konca roka 2019 dostal v priebehu roka 2020 na približne 19,3 %.

Kapitálová rezerva bankového sektora sa zvýšila o 1,8 %. Bolo to z dôvodu, že ročné hodnotenie bánk nemenilo požiadavky na vlastné zdroje z roka 2019 a NBS znížila výšku proticyklického kapitálového vankúša o 0,5 %. Pôvodná

kapitálová rezerva, ktorá bola ku koncu roka 2019 na úrovni necelých 2 %, sa tak dostala na úroveň takmer 3,8 %, čo predstavuje veľmi dobrú pozíciu do roka 2021.

Odklady splátok pomohli klientom prekonať finančné ťažkosti

Od začiatku marca 2020 začínali banky dostávať neštandardne zvýšené počty žiadostí klientov o odklad splátok svojich úverov. V tom čase neexistoval harmonizovaný a legislatívne definovaný postup, ako takéto odklady riešiť. Banky mali definované len interné procesy, ktoré neboli medzi bankami harmonizované. Navyše, ak boli odklady splátok spojené so zhoršením finančnej situácie klientov, boli schválené odklady považované za signál zhoršenia kreditnej kvality (bonity) klienta a boli zaznamenávané do úverových registrov s príznakom „úl'ava“.

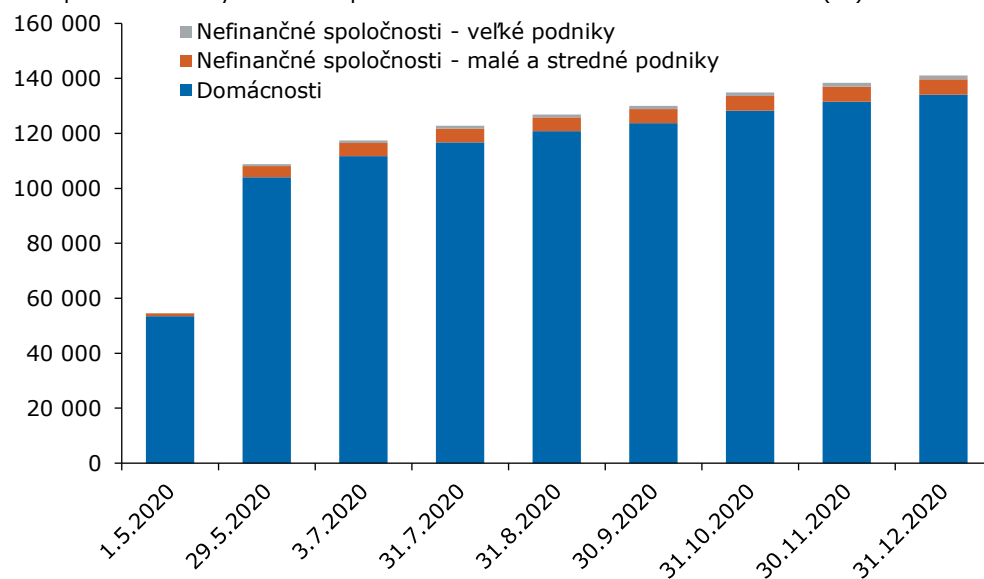
V reakcii na túto situáciu a s cieľom pomôcť dlžníkom prekonať krátkodobý výpadok likvidity spôsobený pandémiou, EBA publikoval Usmernenia o legislatívnych a nelegislatívnych moratóriách na splácanie úverov uplatňovaných v súvislosti s krízou spôsobenou ochorením COVID-19 (Usmernenia EBA). Uvedené usmernenia predstavujú harmonizovanú úpravu v oblasti protipandemických opatrení na COVID-19, ktorá poskytla bankám priestor na zaobchádzanie s odkladmi splátok (moratóriami) tak, aby nedochádzalo k negatívnym vplyvom na klientov (dlžníkov). Tieto zmeny znamenali, že klientom sa pri schválenom legislatívnom odklade splátok nezhoršovala ich kreditná kvalita (bonita). Usmernenia EBA sa aplikujú od 2. 4. 2020, pričom zo strany EBA došlo k viacnásobnému predĺženiu ich aplikácie s konečným dátumom expirácie k 31. 3. 2021. Po tomto termíne by sa banky mali vrátiť k pôvodnému režimu prehodnocovania klientov uplatňovanom pred publikovaním Usmernení EBA.

Režim protipandemického opatrenia na COVID-19 vo forme Usmernenia EBA bol na národnej úrovni implementovaný prostredníctvom zákona Lex Korona, ktorý vytvoril legislatívny rámec pre odklad splátok dlžníkov bánk (§ 30a až § 30m), počnajúc aprílom 2020. Zákon Lex Korona špecifikuje základné predpoklady, po splnení ktorých sa dlžník automaticky kvalifikuje na odklad splátok, a to bez potreby prehodnocovania jeho finančnej situácie. Odklad splátok úveru sa umožnil najviac na obdobie 9 mesiacov, pričom o odklad splátok toho istého úveru možno požiadať len jedenkrát.

Mechanizmus odkladu splátok bol veľmi intenzívne využívaný najmä v apríli a máji 2020, keď sa počty žiadostí pohybovali na úrovniach 50 tis. mesačne (Graf 1). Prijaté protipandemické opatrenie značne zjednodušilo bankám procesnú stránku spracovania žiadostí najmä tým, že ak klient spĺňal požiadavky zákona Lex Korona, banky nemuseli skúmať každú žiadosť detailne a nemuseli prehodnocovať finančnú situáciu klienta. Súčasne zákon Lex Korona neumožňoval pri takýchto odkladoch zhoršovať kreditnú kvalitu klienta, čím bolo zabezpečené, že banky nezapisovali príznaky zhoršenia bonity do príslušných registrov.

Graf 1 Vývoj počtu schválených žiadostí o odklad splátok

Stav počtu schválených žiadostí podľa zákona Lex Korona k danému dátumu (ks)

Zdroj: SBA a NBS

Zrušenie bankového odvodu prispelo k lepšej odolnosti bánk

Dňa 22. 6. 2020 bolo podpísané medzi Ministerstvom financií SR (MF SR) a predstaviteľmi Slovenskej bankovej asociácie (SBA) Memorandum o porozumení (Memorandum). V Memorande boli definované kroky, ktoré viedli k zrušeniu osobitného odvodu vybraných finančných inštitúcií (tzv. bankového odvodu) a vytvoreniu nového Rozvojového fondu Slovenska. Jedným z dôsledkov Memoranda bolo, že bankový odvod bol zrušený s účinnosťou od 1. 1. 2021 zákonom č. 353/2020 Z. z.

Zrušenie bankového odvodu prispelo k lepšej odolnosti bánk v SR voči krízovým situáciám. K väčšej stabilizácii situácie ku koncu roka 2020 prispela aj nižšia tvorba opravných položiek. Bankový sektor sa so ziskom roku 2020 dostal na hodnotu približne troch štvrtín zisku z predchádzajúceho roka.

Na pandémie reagovali banky prijatím rôznych opatrení

V reakcii na vývoj epidemiologickej situácie v súvislosti s pandémiou COVID-19 museli aj banky prijať rôzne opatrenia na zmiernenie jej vplyvu. Tak na ne samotné, ako aj na bankový sektor ako celok. Banky museli zavádzať rýchle opatrenia na minimalizáciu pobytu zamestnancov vo svojich centrálnych a upraviť režim práce na svojich pobočkách. Obmedzili sa otváracie hodiny pre verejnosť, rokovania boli minimalizované, obmedzili sa pracovné cesty a prešlo sa na prácu z domu pri činnostiach umožňujúcich takúto formu. Banky sa v začiatkoch pandémie sústreďovali na plynulé poskytovanie najdôležitejších služieb pre klientov. Banky tieto činnosti zvládli tak, že štandardní klienti nepocítili výrazné obmedzenia.

1.2 Priority dohľadu NBS sa nezmenili, činnosti sa zamerali na pandémiu

Pandémia COVID-19 priniesla potrebu operatívnej zmeny činnosti bankového dohľadu. Priority ako také zmenené neboli, činnosti dohľadu sa však zamerali najmä na ich hodnotenie v súvislosti s pandémiou.

Schéma 1 Priority jednotného mechanizmu dohľadu pre rok 2020

Ozdravovanie bilancií bánk

- znižovanie úrovne nevýnosových aktív
- zmeny v interných modeloch pre ohodnocovania rizika
- oceňovanie aktív

Posilnenie odolnosti bánk

- hodnotenie úverových štandardov a kvality úverov
- hodnotenie riadenia kapitálu a likvidity
- hodnotenie udržateľnosti obchodných modelov
- hodnotenie informačných a kybernetických rizík
- hodnotenie stresového testovania
- hodnotenie vnútorného riadenia a organizácie bánk

Iné priority

- najmä brexit

Zdroj: NBS

Naplánované dohľady na mieste boli v súlade s prioritami zamerané na interné riadenie banky, informačné technológie a dostatočnosť tvorby opravných položiek (IFRS 9). Ako reakciu na implementáciu protiepidemiologických opatrení preukázali zamestnanci bankového dohľadu a dohliadaných bánk vysokú mieru flexibility tým, že podporili výkon dohľadu na mieste s využitím prostriedkov na vzdialenú komunikáciu. Touto formou boli vykonané 2 dohľady na mieste a zamestnanci bankového dohľadu sa zúčastnili aj 4 preverení interných modelov používaných na výpočet kapitálovej požiadavky na kreditné riziko, z ktorých v 3 prípadoch boli dohľady vykonané v materských spoločnostiach bánk so sídlom na území SR. Celkovo sa NBS zúčastnila 6 medzinárodných dohľadov a vykonala 2 dohľady na mieste v menej významných bankách so sídlom na území SR a 3 AML dohľady na mieste. Okrem toho NBS vykonala 27 dohľadov na diaľku (oslovila každú banku) k téme AML/CFT.

Pandémia priniesla potrebu špecifického monitoringu bánk

V priebehu marca 2020 bol vytvorený špecifický tím zodpovedný za monitorovanie situácie v bankách. Tým bankový dohľad operatívne reagoval na vzniknutú situáciu vyvolanú pandémiou. Do jedného tímu, ktorý bol vedený projektovým riadením, boli zoskupení experti dohľadu na diaľku a dohľadu na mieste. Hodnotenie bánk sa zameralo na najdôležitejšie témy ako obchodný

model, vnútorné riadenie a organizácia bánk, kreditné riziko, riziko likvidity a hodnotenie rizika informačných technológií bánk a kapitálovej primeranosti.

Výsledky hodnotenia boli priebežne prezentované riadiacej rade projektu a každý druhý mesiac Bankovej rade NBS. Analýza významných bánk bola v dvojtýždenných intervaloch prezentovaná spoločným dohľadovým tímom jednotného mechanizmu dohľadu ECB. Výsledky monitoringu bánk boli plne zohľadnené v procese ročného hodnotenia bánk (SREP).

Hodnotenie obchodných modelov sa zameralo najmä na vývoj ukazovateľov ziskovosti, strategické ciele banky, znižovanie nákladov a tvorbu rezerv a opravných položiek. Banky pristúpili konzervatívne k tvorbe opravných položiek najmä v prvom polroku 2020¹. V porovnaní s rokom 2019 platili banky v prvom polroku 2020 zdvojnásobený bankový odvod. Tieto dve skutočnosti mali výrazný negatívny vplyv na tvorbu zisku v roku 2020. Len v prvom polroku klesol zisk bankového sektora o viac ako 60 % oproti stavu z prvého polroka 2019.

Hodnotenie vnútorného riadenia bánk a organizácie sa zameralo najmä na schopnosť bánk operatívne riešiť vzniknutú situáciu. Dohľad hodnotil napríklad pripravenosť bánk na prechod na prácu cez vzdialené prístupy (práca z domu), schopnosť bánk predkladať špecifické výkazy - napríklad k odkladu splátok a využívaniu štátnych garančných schém, zriadenie krízových štábov alebo zameranie interných auditov. Sledovala sa situácia na bankových pobočkách, počet uzatvorených pobočiek z dôvodu pozitívne testovaných zamestnancov, schopnosť bánk zabezpečiť nezávislé tímy a pod.

Tím pre hodnotenie kreditného rizika sa okrem detailného sledovania ukazovateľov kreditného rizika zamerával na problematiku odkladu splátok a využívania štátnych garančných schém. V spolupráci s SBA bol zavedený systém predkladania údajov k odkladu splátok, ktorý bol v začiatkoch pandémie predkladaný týždenne, neskôr na mesačnej báze. Po schválení Usmernení EBA bol na európskej úrovni definovaný detailný monitoring ich využívania. Okrem odkladov splátok podľa zákona Lex Korona poskytovali banky aj úľavy individuálne pre svojich klientov, najmä v podnikovej oblasti. Tieto odklady boli bankovým dohľadom taktiež monitorované. Pri štátnych garančných schémach bankový dohľad zaviedol monitoring ich využívania bankami. Úvery podnikateľom s využitím štátnych garančných schém začali banky poskytovať v priebehu apríla a mája. V prvých mesiacoch išlo o pomerne nízke objemy v jednotkách miliónov eur za celý sektor. Zavedením tzv. veľkej garančnej schémy sa tempo poskytovania zrýchlilo tak, že ku koncu roka 2020 bol celkovo poskytnutý objem vo výške takmer 650 mil. €.

¹ Správa o finančnej stabilite k novembru 2020
(https://www.nbs.sk/_img/Documents/ZAKLNBS/PUBLIK/SFS/protected/SFS_112020.pdf).

Sledovanie rizika likvidity malo veľký význam najmä v začiatkoch pandémie, keď existovalo riziko zvýšených požiadaviek na výber hotovosti klientov. Likviditný tím preto podrobne sledoval stav likvidity a s bankami diskutoval špecifické prípady. Do pandémie vstupoval bankový sektor s komfortnou likviditnou pozíciou. Ukazovateľ likviditnej pozície bánk (LCR) sa na začiatku pandémie pohyboval na úrovniach 130 % až 400 %, pričom zákonný limit je stanovený na úrovni 100 %. Počas roka 2020 sa likviditná situácia ešte mierne zlepšila.

Tím hodnotiaci riziká informačných technológií a kybernetickej bezpečnosti sa sústredil najmä na technickú pripravenosť bánk prejsť na prácu cez vzdialené prístupy. Vysoký nárast presunu zamestnancov bánk na prácu cez vzdialený prístup spojený so súčasným zvýšením používania internetového bankovníctva klientov významne zvýšil požiadavky na kapacity prenosových liniek bánk. Banky začali využívať záložné riešenia na stabilizovanie situácie. Bankový dohľad sledoval vykonávané kroky a monitoroval situáciu s cieľom dodržania čo najväčšej bezpečnosti a komfortu pre klientov bánk.

Zmeny v ziskovosti, tvorbe opravných položiek a rizika klientov mali významný vplyv na kapitálovú primeranosť bánk, ktorú sledoval špecializovaný tím.

Ročné hodnotenie bánk potvrdilo ich stabilitu

Bankový dohľad prijal pragmatický prístup pre implementáciu ročného SREP hodnotenia, v súlade s odporúčaním EBA z 22. 4. 2020 ako aj vyhlásením ECB z 13. 5. 2020. V reakcii na situáciu spôsobenú vypuknutím pandémie COVID-19 NBS v spoločnej snahe s ECB prijala sériu opatrení s cieľom podporiť bankový sektor pri prekonávaní dôsledkov vzniknutej krízy. Cieľom tohto prístupu bolo zabezpečiť efektívne a zároveň štruktúrované hodnotenie bánk, pričom proces hodnotenia sa prednostne zamerlal na schopnosť bánk reagovať na súčasné výzvy a na najzávažnejšie riziká a zraniteľnosť v súvislosti s krízou.

Procesy interného riadenia kapitálu (ICAAP) a interného riadenia likvidity (ILAAP) predstavovali kľúčové aspekty pre pochopenie procesov ako banky riadia kapitál a likviditu v náročnom krízovom období. Bankový dohľad sa sústredil predovšetkým na preukázanie procesov riadenia kapitálu a likvidity vrátane vnútorných procesov rozhodovania, schopnosti včasnej aktualizácie plánov v oblasti kapitálu, likvidity a zdrojov financovania ako aj ich stresového testovania. Výstup pragmatického SREP hodnotenia bol predmetom dohľadového dialógu s bankami s cieľom adresovať bankám zistenia a odporúčania.

SREP rozhodnutie z roka 2019 ostáva v platnosti a bolo doplnené za rok 2020 vo forme listu adresovaného dohliadaným subjektom, v súlade s pragmatickým prístupom. Pragmatický prístup SREP hodnotenia priniesol pre banky pôsobiace v SR zachovanie výšky požiadavky Piliera 2 (P2R)

a odporúčania pre Pilier 2 (P2G) podľa súčasne platného rozhodnutia z roku 2019.

Detailný monitoring bánk počas pandémie, ako aj ročné hodnotenie potvrdilo stabilitu slovenských bánk a ich schopnosť flexibilne reagovať na vzniknutú situáciu s prioritou zabezpečenia plného poskytovania služieb klientom. Počas roka 2020 sa ani jedna banka nedostala na hranu kapitálových alebo likviditných požiadaviek.

Predaj OTP banky Slovensko, a. s. prispel ku konsolidácii bankového sektora

ECB v spolupráci s NBS posudzovala návrh nadobudnúť 99,7 % majetkových a hlasovacích práv na OTP Banke Slovensko, a. s. belgickou skupinou KBC Group. KBC Group je jednou z najväčších európskych finančných skupín pôsobiacich v oblasti bankovníctva a poisťovníctva, a už v čase tejto akvizície vlastnila Československú obchodnú banku, a. s. a ďalšie finančné inštitúcie, ktoré sú súčasťou ČSOB skupiny v SR. Posudzovanie vyústilo do pozitívneho rozhodnutia, ktoré otvorilo dvere významnému kroku ku konsolidácii bankových aktív na slovenskom finančnom trhu.

Dôležité zmeny v bankovej regulácii

Revíziou smernice CRD a nariadenia CRR bol prijatý rozsiahly balík legislatívnych návrhov, ktorý vychádzal z pravidiel Bazileja III Bazilejského výboru pre bankový dohľad. Z dôvodu povinnosti implementovať revidovanú smernicu CRD pod názvom CRD V do slovenského právneho poriadku bol v roku 2020 vypracovaný návrh novely zákona o bankách, s cieľom znižovania rizík v bankovom sektore, posilňovania odolnosti regulovaných subjektov voči prípadným ekonomickým otrasom a upevnenia finančného systému. Návrh novely zákona o bankách vypracovalo MF SR v spolupráci s NBS, ktorá sa prostredníctvom útvaru dohľadu a finančnej stability podieľala na príprave implementácie najmä z vecného pohľadu.

2 Poistovníctvo a dôchodkové sporenie

2.1 Priority dohľadu boli výrazne ovplyvnené pandémiou

Pandémia COVID-19 mala nielen celospoločenský vplyv, ale aj vplyv na výkon dohľadu

Rok 2020 bol pre Slovensko prelomový, pretože pandémia COVID-19 ovplyvnila činnosť nielen v poistnom sektore, ale aj v sektore dôchodkového sporenia. Preto bolo nevyhnutné zvýšiť komunikáciu medzi centrálnou bankou a poisťovňami, DSS a DDS na Slovensku, a taktiež vytvoriť extra monitoring a reporting na sledovanie finančného vývoja u týchto subjektov. Zároveň však na podporu zmierňovania následkov pandémie prijala NBS rad administratívnych opatrení, ktoré boli zamerané na uľahčenie činnosti dohliadaných subjektov.

Zisťovania vplyvu pandémie COVID-19 na poisťovací sektor

NBS od začiatku krízy aktívne komunikovala s poisťovňami o vplyve pandémie na sektor. Odporúčala poisťovňam a ich akcionárom v záujme udržania stability finančného trhu a schopnosti poisťovní plniť si svoje záväzky zdržať sa vyplácania dividend. NBS taktiež odporúčala prehodnotiť pripravovanú výplatu dividend zo zisku za rok 2019 tak, aby celkový objem kapitálu poisťovní klasifikovaných ako TIER 1 neklesol minimálne o výšku dosiahnutého zisku za rok 2019.

Poisťovne boli požiadané o predloženie kalkulácie vplyvu navrhovaného postupu poisťovne na krytie kapitálovej požiadavky na solventnosť. Zahŕňal aj stresový scenár vplyvu pandémie na finančnú pozíciu k referenčnému dátumu 31. 12. 2020. V rámci plánovania vlastných zdrojov žiadala NBS aj o popis schopnosti navýšenia kapitálu.

NBS požiadala o zaslanie odhadu vplyvu pandémie na základné finančné ukazovatele a solventnosť poisťovní v porovnaní s plánom ku koncu roku. Zisťovanie sa týkalo položiek: hrubé predpísané poistné, hrubé náklady na poistné plnenia, finančný a technický výsledok, hospodárky výsledok, základná štruktúra aktív, vlastné imanie, technické rezervy, očakávané SCR a MCR. Tento odhad vplyvu pandémie na koncoročné ukazovatele poisťovne aktualizovali pravidelne, na štvrtročnej báze.

Odhad poisťovní nepreukázal výrazné zhoršenie solventnostnej pozície poisťovní na slovenskom trhu v dôsledku pandémie COVID-19. Tento záver je možné urobiť na základe vyhodnotenia posledného odhadu. Žiadna

z dohliadaných poisťovní nevykázala riziko poklesu ukazovateľa solventnosti pod 100 %.

Okrem toho NBS oslovila všetky poisťovne a požiadala o zaslanie informácií o krokoch, ktoré v súvislosti s pandémiou COVID-19 vykonali pre zabezpečenie ďalšieho fungovania spoločností smerom k svojim zamestnancom a klientom. Otázky smerovali predovšetkým na oblasť business continuity plánu a opatrení pri kontakte s klientmi na pracoviskách poisťovne, zabezpečenie opatrení a odporúčaní na ochranu zdravia v čase pandémie, riešenie poistných udalostí (predovšetkým v oblasti povinného zmluvného a havarijného poistenia pri obhliadkach motorových vozidiel, prípadne pri obhliadkach nehnuteľností) a aké záložné plány má poisťovňa pripravené v súvislosti s možným zhoršením celkovej situácie, ako aj ďalšie oblasti.

Ďalšia požiadavka smerom k poisťovniam sa týkala výluk z poistenia v rámci pandémie COVID-19. Vo všeobecnosti môžeme povedať, že poisťovne na Slovensku v rámci svojich produktov kryjú poistné náklady spojené s pandémiou COVID-19.

NBS komunikovala aj kroky EIOPA súvisiace s prebiehajúcou pandémiou

NBS na svojom webovom sídle zverejnila aktuálne stanoviská a informácie z EIOPA k situácii spôsobenej pandémiou COVID-19. Týkalo sa to najmä posunu predkladania štvrťročných a ročných výkazov. Zároveň aj EIOPA vyzval poisťovne a zaist'ovne, aby sa zdržali výplaty dividend a spätného nákupu akcií (2. 4. 2020). Toto odporúčanie bolo platné do konca roka 2020.

NBS tiež zverejnila pre dotknuté subjekty doplnkového dôchodkového sporenia informáciu o posune termínov na predloženie EIOPA/ECB výkazov. Vyhlásenie sa týkalo súhrnu princípov zameraných na zmiernenie vplyvu pandémie COVID-19 na sektor doplnkového dôchodkového sporenia.

EIOPA inicioval monitoring likvidity poisťovní

Za účelom vyhodnotenia úrovne likvidity boli poisťovne požiadané o zaslanie informácií ako priebežne monitorujú a vyhodnocujú stav a ukazovatele likvidity. Pri vyhodnotení zaslaných podkladov od poisťovní boli zvažované kritériá ako reálnosť odhadu výplat poistných plnení a dostatočná hotovostná rezerva (cash buffer). Zo sledovania vývoja likvidity vybraných poisťovní, ktorý prebiehal na mesačnej báze, za minulý rok NBS vyhodnotila úroveň likvidných zdrojov ako dostačujúcu. Monitoring bude na štvrťročnej báze pokračovať aj v roku 2021.

NBS analyzovala kvalitatívne charakteristiky vlastných zdrojov poisťovní

Najväčším rizikom pre poisťovne s vysokým podielom očakávaného zisku zahrnutého do budúceho poistného (EPIFP) na vlastných zdrojoch je

zvýšenie stornovanosti, keď by budúce zisky poklesli a solventnosť poisťovní by mohla byť ohrozená. EPIFP je súčasťou vlastných zdrojov poisťovne ako súčasť rezervy z precenenia. EPIFP však nespĺňa legislatívne kritériá pre položky vlastných zdrojov triedy Tier 1, t. j. najkvalitnejšie aktíva, ktoré majú byť okamžite dostupné na absorbovanie strát.

Vlastné zdroje mnohých slovenských poisťovní tvorí vo veľkej miere práve EPIFP, čo je z pohľadu obozretnosti dohľadu pomerne rizikové. Vzhľadom na to NBS pri revízii regulácie v roku 2019 navrhovala európskym orgánom, aby bola prehodnotená aj regulácia týkajúca sa vlastných zdrojov. Na konci roka 2020 však zástupcovia členských štátov vo výbore EIOPA v písomnom hlasovaní schválili odporúčanie EIOPA pre Európsku komisiu na revíziu regulácie podľa smernice Solventnosť II bez návrhu zmien v regulácii vlastných zdrojov.

NBS v priebehu roka 2020 zanalyzovala možnosti zavedenia možných opatrení na národnej úrovni a navrhla viaceré opatrenia, ktoré by mohli eliminovať riziká spojené s EPIFP. Vykonala to z dôvodu vysokých podielov EPIFP na vlastných zdrojoch mnohých poisťovní na Slovensku, chýbajúcich obozretných interných opatrení v poisťovniach a tiež kvôli neuskutočneniu zmien v regulácii EPIFP na celoeurópskej úrovni.

Návrhy NBS sa týkajú najmä legislatívnej úpravy regulácie provízií v sektore poistenia – zavedenie zákonnej povinnosti, ktorá by stanovila časové rozloženie provízií. Ďalej je to doplnenie odporúčania NBS o požiadavkách na vlastné posúdenie rizika a solventnosti (ORSA), kde NBS uvažuje o odporúčaní testovania 4 scenárov. Zaradenie záťažových testov do procesu ORSA by následne umožnilo manažmentu poisťovní robiť adekvátne rozhodnutia o riadení kapitálu na základe detailnejších informácií o kvantifikácii vplyvov daných rizík, a tým možnosť identifikácie ohrozených poisťovní, kde by sa následne zaviedol napríklad zvýšený monitoring a prípadné preventívne opatrenia. A nakoniec je to doplnenie nástrojov dohľadu o analýzu predpokladov používaných na výpočet technických rezerv.

Významný vplyv pandémie COVID-19 na sektor dôchodkového sporenia

Po vypuknutí pandémie bolo hlavným cieľom NBS zabezpečenie kontroly plnenia všetkých povinností dohliadaných subjektov s cieľom zabezpečiť kontinuitu kľúčových prevádzkových činností a zabezpečiť ochranu dlhodobých záujmov sporiteľov, účastníkov a poberateľov dávok. NBS preto priebežne monitorovala a analyzovala schopnosť správcov dôchodkových aktív zvládnuť straty spôsobené pandemiou bez ohrozenia ich kapitálových požiadaviek a likvidity, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na budúce dôchodky. Ako sa však ukázalo, finančný systém je v súčasnosti odolnejší a v lepšej kondícii ako počas predchádzajúcej globálnej krízy v rokoch 2008 až 2010.

V rámci prvých opatrení NBS oslovila DSS a DDS so žiadosťou o poskytnutie informácií o krokoch, ktoré po vypuknutí pandémie COVID-19 vykonali pre

zabezpečenie ďalšieho fungovania spoločností smerom k svojim zamestnancom a klientom. Otázky boli zamerané na oblasť business continuity plánov a opatrení pri kontakte s klientmi na pracoviskách a v pobočkách a na zabezpečenie opatrení a odporúčaní na ochranu zdravia v čase pandemickej situácie, keď väčšina zamestnancov spoločností pracovala z domu, prípadne v obmedzenom režime a zároveň klientske centrá boli zatvorené.

Všetkých správcov dôchodkových úspor NBS zároveň vyzvala na otvorenú a transparentnú komunikáciu so svojimi klientmi, aj v súvislosti s vyhlásením a odporúčaniami orgánu EIOPA. Vzhľadom na osobitný pandemický režim a mimoriadne obmedzenia pri fyzickom stretnutí NBS odporúčala komunikovať a vysvetľovať klientom vzniknutú situáciu elektronicky, využívať nástroje digitálnej komunikácie a zverejňovať aktualizované informácie na svojich webových sídlach.

NBS implementovala aj vo vzťahu k dôchodkovým spoločnostiam mimoriadne výkazníctvo zamerané predovšetkým na proces riadenia rizík a správu aktív. Uvedené vykonala vzhľadom na počiatkový významný vplyv pandémie na situáciu na finančných trhoch, a tým aj na majetok spravovaný dôchodkovými spoločnosťami. Predkladanými výkazmi a správami boli vo zvýšenej miere monitorované zasadnutia orgánov spoločností, investičné rozhodnutia prijaté v rámci investičných výborov spoločností a vývoj a dodržiavanie regulačných požiadaviek vlastných zdrojov.

Osobitne bola sledovaná citlivosť oboch pilierov dôchodkového sporenia na negatívny vývoj na finančných trhoch. Vo zvýšenej miere bolo vyhodnocované riziko potreby dopĺňania majetku v garantovaných dôchodkových fondoch zo strany DSS. Výkyvy cien aktív a finančných nástrojov v portfóliách dôchodkových fondov a doplnkových dôchodkových fondov boli monitorované vo vzťahu k zmene štruktúry majetku v týchto fondoch a k správaniu sporiteľov a účastníkov pri výplatách dôchodkov. Z hľadiska likvidity nebol zaznamenaný žiaden negatívny vplyv.

Pandémia COVID-19 ovplyvnila aj samotný spôsob výkonu dohľadu zo strany NBS. Z dôvodu stále sa meniacej situácie a prijímaných opatrení s dôrazom na obmedzovanie pohybu boli odložené plánované dohľady na mieste v dohliadaných subjektoch a zároveň bol zintenzívnený a posilnený dohľad na diaľku.

2.2 Zmeny v oblasti poistenia a dôchodkového sporenia

Revízia Solventnosti II zásadne nezmení kapitálovú pozíciu poisťovní na Slovensku

Európska komisia vo februári 2019 požiadala EIOPA o technickú pomoc pri revízii smernice Solventnosť II a špecifikovala viacero oblastí, ktoré bolo potrebné posúdiť. NBS sa zapájala do prípravy návrhu revízie smernice

Solventnosť II, ako člen pracovných skupín a výborov EIOPA. Solventnosť II pomenúva regulácia sektora poistenia a zaistenia ustanovená smernicou. Návrh zmien regulácie² bol odkonzultovaný v rámci verejnej diskusie so zástupcami trhu. Výsledkom revízie je, že regulácia Solventnosť II ako celok funguje dobre a základné zásady regulácie neboli pri preskúmaní spochybnené.

Navrhované regulátorne úpravy nebudú mať veľký vplyv na výpočet kapitálovej požiadavky a ani na výpočet technických rezerv poisťovne.

Niektoré úpravy sa týkajú najmä regulácie pre veľké nadnárodné poisťovacie skupiny, tie však na Slovensku nie sú zatiaľ licencované. Zmeny, ktoré budú mať vplyv na slovenské poisťovne, nastanú najmä vo výkazníctve. Čo by mohlo byť vítané poisťovňami, je navrhovaná zmena v pravidelne predkladaných správach, najmä Správe o finančnom stave poisťovne (SFCR). EIOPA sa rovnako snažil vyjsť v ústrety aj spotrebiteľom a navrhuje oddeliť informácie pre bežných spotrebiteľov od informácií určených pre odborných expertov, finančníkov a investorov.

Značný vplyv na slovenské poisťovne a SR ako takú by však mohlo mať zavedenie garančných schém v poisťovniach a aspoň ich čiastočnú harmonizáciu v rámci EÚ, čo v návrhu požaduje EIOPA. Ak by sa táto zmena v regulácii uskutočnila, išlo by o veľkú zmenu oproti súčasnému stavu. V SR doteraz nie sú zavedené v poisťovníctve žiadne garančné schémy (s výnimkou garančného fondu) a ani správca takýchto schém.

Aktuálne požiadavky na dohľad nad produktmi a ich správou

NBS pokračovala v roku 2020 v monitoringu nastavenia vnútorných procesov poisťovní a hľadanií postupov najlepšej praxe, v súvislosti s praktickou implementáciou pravidiel správy produktov, dohľadu nad produktmi a distribúciou poistenia. V rámci pracovnej skupiny CCPFI, zriadenej pod EIOPA, sa NBS zapojila do prípravy dokumentu „Prístup EIOPA k dohľadu nad produktmi a ich správou“, ktorý bol publikovaný na webovom sídle EIOPA v októbri 2020.

Požiadavky na dohľad a správu produktov (POG), ktoré zaviedla smernica IDD, sa zameriavajú na zabezpečenie, aby záujmy finančných spotrebiteľov boli prvoradé z hľadiska významnosti od navrhovania produktov finančných inštitúcií počas ich životného cyklu, aj v rámci distribúcie produktov. Cieľom dokumentu je poskytnúť tvorcom a distribútorom poisťných produktov jasnejšie informácie o prístupe dohľadu k požiadavkám POG.

V nadväznosti na prijaté odporúčania sa bude NBS zameriavať v roku 2021 na to, ako poisťovne a distribútori poistenia zabezpečujú procesy navrhovania, schvaľovania a distribúcie produktov s primeranými nastaveniami cieľových trhov, testovaním produktov a nastavením adekvátnych

² https://www.eiopa.europa.eu/content/consultation-paper-opinion-2020-review-of-solvency-ii_en

distribučných stratégií. Uvedené je nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby záujmy finančných spotrebiteľov mali prvoradý význam už pri navrhovaní produktu aj počas jeho životného cyklu, vrátane distribúcie.

V rámci aktuálnej situácie ku pandémie COVID-19 boli diskutované a na európskej úrovni prijaté a publikované dokumenty podávajúce vyhlásenia a očakávania EIOPA v súvislosti s požiadavkami národných orgánov dohľadu ku POG a zmierňovaní vplyvov pre finančných spotrebiteľov po zohľadnení rôznych opatrení prijatých poisťovňami. EIOPA vo svojich vyhláseniach považoval za potrebné naďalej zdôrazňovať potrebu zabezpečenia férového a konzistentného jednanja počas životného cyklu produktov.

Po revízii výpisov v III. pilieri boli s účinnosťou od 1. 1. 2021 prijaté aj nové informačné dokumenty v II. pilieri

V roku 2020 NBS pokračovala v aktívnej participácii na legislatívnom zámere MPSVaR SR upraviť základné informačné dokumenty v starobnom dôchodkovom sporení (II. pilier), a tým zabezpečiť vyššiu informovanosť sporiteľov. Nová podoba dokumentov sa uplatňuje od 1. 1. 2021. Primárnym cieľom prijatia podzákonných noriem bolo, aby mal sporiteľ k dispozícii komplexné informácie v pred-kontraktuálnej fáze, počas trvania zmluvy o starobnom dôchodkovom sporení ako aj v období pred dovŕšením dôchodkového veku. Podporilo by sa tak jeho finančné plánovanie a prijímanie adekvátneho rozhodnutia v súvislosti s odchodom do dôchodku.

Predstavitelia NBS participovali na úplne novej forme kľúčových informácií, poskytovaných DSS pred uzavretím zmluvy o starobnom dôchodkovom sporení. Kľúčové informácie majú zrozumiteľným a ľahko porovnateľným spôsobom uľahčiť komunikáciu rizika spojeného s investovaním v danom dôchodkovom fonde. V nadväznosti na úroveň tohto rizika poskytnúť aj informáciu o potenciálnych výnosoch a nákladoch, a odlíšiť ho tak od ostatných dôchodkových fondov.

Participácia NBS na príprave nového opatrenia o výpisoch spočívala v snahe poskytovať sporiteľom komplexné a individualizované informácie o naspolenej sume vrátane prognózy jej vývoja. Opatrenie MPSVaR SR č. 140/2020 Z. z., ktorým sa ustanovuje vzor výpisu z osobného dôchodkového účtu sporiteľa, prináša novú podobu výpisov, ktorá nadväzuje na obdobné zmeny v doplnkovom dôchodkovom sporení s cieľom uľahčiť porozumenie stavu a hodnote dôchodkových úspor tak v II. pilieri ako aj v III. pilieri.

Upravil sa aj tretí základný informačný dokument, ktorého cieľom je poskytnúť formou informačného balíčku budúcim poberateľom dôchodku z II. piliera všetky základné informácie. Uskutočnilo sa to prostredníctvom opatrenia MPSVaR SR č. 138/2020 Z. z. o informácii o dôchodkoch zo starobného dôchodkového sporenia. Základom sú informácie o tom, ako a kde je možné o dôchodok z II. piliera požiadať, ako aj informácie o jednotlivých formách

výplaty dôchodkov spolu s praktickými príkladmi, čo má uľahčiť spotrebiteľom rozhodovanie o výbere konkrétnej ponuky dôchodku.

Nová úprava si vyžiadala aktualizáciu opatrení NBS upravujúcich podmienky udelenia povolenia a predchádzajúcich súhlasov pre DDS

NBS v rámci vlastnej legislatívnej činnosti počas roka 2020 pripravovala aktualizáciu dvoch opatrení upravujúcich podmienky činnosti DDS, a to opatrenia č. 6/2014 a opatrenia č. 7/2014. Novelizované opatrenia budú publikované v prvej polovici roka 2021. Primárnym dôvodom zmien bola potreba doplniť a zosúladiť pôvodné znenia opatrení s cieľom znížiť administratívnu záťaž pre subjekty. Zmeny spočívajú predovšetkým v odstránení povinnosti predkladať výpisy z registra trestov, výpisy zo živnostenského registra ako aj výpisy z obchodného registra potrebné na účely udelenia povolenia či predchádzajúceho súhlasu NBS. Druhým hlavným dôvodom aktualizácie predmetných opatrení bola potreba zapracovať úpravy vyplývajúce zo zmeny zákona o DDS, ktoré priniesla transpozícia smernice IORP II.

Finalizácia príprav na príchod nového celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu

Vznik unifikovaného celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu (PEPP) má predstavovať novú, a v rámci Európy prenositeľnú, formu dôchodkového sporenia. V priebehu roka sa NBS aktívne zapojila v pracovnej skupine EIOPA do prípravy konečných návrhov delegovaných aktov, bližšie špecifikujúcich ustanovenia nariadenia PEPP, ktoré nadobudlo účinnosť 14. 8. 2019. PEPP bude riešením pre občanov, ktorí využívajú právo na voľný pohyb, prácu a možnosť usadenia sa v rámci EÚ. Prvé žiadosti o registráciu tohto dôchodkového produktu sa očakávajú začiatkom roka 2022.

3 Kapitálový trh a finančné sprostredkovanie

3.1 Reakcia na vplyvy pandémie COVID-19 v sektore kapitálového trhu a finančného sprostredkovania

NBS reagovala na nové riziká na finančnom trhu, ktoré pandémie COVID-19 so sebou priniesla aj v oblasti kapitálového trhu a finančného sprostredkovania. Pandémia COVID-19 ovplyvnila aj činnosť dohliadaných subjektov a ich klientov ako aj dohľadové aktivity NBS. Mimoriadna situácia si vyžiadala promptne reagovať na vzniknuté potreby aj z pohľadu legislatívnych zmien a usmernení, ktoré by zabezpečili plynulé vykonávanie činností subjektov na finančnom trhu.

NBS preverovala kontinuitu poskytovania činností subjektov kapitálového trhu

NBS pristúpila k prevereniu a posúdeniu situácie fungovania dohliadaných subjektov kapitálového trhu. Dohliadané subjekty majú byť schopné plynule poskytovať a zabezpečovať všetky svoje činnosti bez ohľadu na možnosť vzniku predvídateľných ako aj nepredvídateľných okolností. Z dôvodu celosvetovej pandémie ako aj kvôli mimoriadnym opatreniam prijatým vládou SR bolo dôležité preverovanie OCP, správcovských spoločností a BCPB predovšetkým z pohľadu zabezpečovania kontinuity a regulárnosti výkonu ich činností.

Uskutočnený dohľad na diaľku mal preveriť, či sú dohliadané subjekty schopné aj naďalej kontinuálne poskytovať služby svojim klientom s náležitou odbornou starostlivosťou. Cieľom bolo zistiť, či majú dohliadané subjekty dostatočne nastavené postupy a procesy na zabezpečenie nepretržitého vykonávania svojej činnosti aj počas tejto mimoriadnej situácie. Súčasťou tohto dohľadu bolo aj preverenie zabezpečenia podstatných alebo dôležitých prevádzkových činností, ktoré dohliadané subjekty delegujú na tretie osoby. Následne vypracované závery môžu byť podľa ich rozsahu predmetom usmernení zo strany NBS.

Zvýšený monitoring likvidity vo fondoch kolektívneho investovania potvrdil ich stabilitu

V spolupráci so Slovenskou asociáciou správcovských spoločností (SASS) zaviedla NBS intenzívny monitoring likvidity podielových fondov na týždennej báze. Po prudkom prepade na finančných trhoch z dôvodu

celosvetovej pandémie sa dalo očakávať, že môže prísť k výberom peňažných prostriedkov, podobne ako počas krízy v rokoch 2008 až 2009.

Z pohľadu stability bolo pozitívne, že investori do tuzemských podielových fondov nepodľahli panike a takmer vôbec nestáhovali svoje finančné prostriedky z podielových fondov. Zvýšené výbery boli obmedzené na záver marca 2020 a postihli najmä realitné fondy a fondy krátkodobých investícií a v menšej miere dlhopisové a zmiešané fondy. Už začiatkom apríla 2020 sa však situácia stabilizovala. Naopak akciové fondy nezaznamenali takmer žiadne výbery a prílev peňažných prostriedkov do týchto fondov kontinuálne pokračoval. Správcovské spoločnosti tak neboli nútené prijímať opatrenia v súvislosti s likviditou a v ojedinelých prípadoch, keď takéto opatrenia boli prijaté, išlo výlučne o preventívne kroky. NBS naďalej počas pandémie situáciu monitoruje a pokračuje v intenzívnom monitoringu likvidity fondov.

NBS preverovala vplyv pandémie aj na zverejňovanie regulovaných informácií emitentov

NBS schválila predĺženie lehoty na zverejnenie ročnej finančnej správy za rok 2019 z dôvodu pandémie COVID-19, na základe požiadavky niekoľkých emitentov. Emitenti, ktorých cenné papiere boli prijaté na obchodovanie na BCPB majú povinnosť zverejňovať regulované informácie ako je napríklad ročná alebo polročná finančná správa. Na základe prijatého zákona Lex Korona mali emitenti v roku 2020 možnosť požiadať o predĺženie tejto lehoty. Emitenti predĺžený termín zverejnenia finančných informácií dodržali.

BCPB k 30. 6. 2020 pozastavila obchodovanie troch emisií troch emitentov, keďže ročnú finančnú správu za rok 2019 nepredložili v zákonnej lehote.

Dohľad na diaľku sa zameriaval na preverenie zverejnenia relevantných informácií v polročných a ročných finančných správach emitentov. ESMA vydal odporúčanie³, v ktorom uznáva objektívne prekážky niektorých emitentov pri vypracovaní svojich ročných správ, ale zdôrazňuje potrebu poskytnúť investorom adekvátne informácie v primeranom čase. Následne ESMA vydal verejné vyhlásenie⁴ „Dôsledky prepuknutia pandémie COVID-19 na polročné finančné správy“. ESMA vo vyhlásení zdôrazňuje, aby polročné finančné správy emitentov odrážali súčasný a očakávaný vplyv pandémie COVID-19 na ich finančnú pozíciu, výkonnosť a peňažné toky, keďže predpokladá, že pre veľkú časť emitentov predstavuje pandémia COVID-19 významnú udalosť.

³ <https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/esma-issues-guidance-financial-reporting-deadlines-in-light-covid-19>

⁴ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma32-63-972_public_statement_on_half-yearly_financial_reports_in_relation_to_covid-19.pdf

NBS umožnila dištančný spôsob vykonávania odborných skúšok

Zabezpečenie kontinuity vykonávania odborných skúšok bolo jednou z prvých výziev, ktorým NBS čelila vo vzťahu k finančnému sprostredkovaniu. V tom čase platná legislatíva, konkrétne opatrenie o odbornej skúške, určovala, že tieto skúšky sa vykonávajú výlučne osobne, t. j. prezenčnou formou, na mieste určenom NBS. Táto skutočnosť výrazne limitovala, resp. zamedzovala organizovanie odborných skúšok v podmienkach pandémie, čím bola ohrozená kontinuita plnenia požiadaviek na odbornú spôsobilosť podľa zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve.

Zmenou opatrenia o odbornej skúške sa umožnilo v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie v súvislosti s pandemiou COVID-19 vykonávanie odborných skúšok dištančnou formou. NBS v krátkom čase pripravila a vydala opatrenie, ktorým sa menilo a doplnilo opatrenie o odbornej skúške. Inšpiráciou pre túto zmenu bolo okrem iného najmä poskytovanie osobitného finančného vzdelávania dištančnou formou, ktoré samotní organizátori odborných skúšok už dlhodobo poskytujú. Väčšou výzvou však bolo zmeniť skúšobný poriadok tak, aby sa mohli naplniť jeho ustanovenia pri vykonávaní odbornej skúšky dištančnou formou. NBS promptne iniciovala diskusie s organizátormi odborných skúšok na tému vykonávania odborných skúšok dištančnou formou, pričom v centre diskusií bolo aj prispôsobenie skúšobného poriadku. Na základe týchto diskusií bola vykonaná zmena skúšobného poriadku, ktorá sa týkala najmä doplnenia ďalších požiadaviek na konanie odbornej skúšky dištančnou formou. Cieľom bolo zabezpečenie technologickej neutrality predmetného predpisu, ktorý by umožňoval jednotlivým organizátorom implementovať ich vlastné technologické riešenia na riadne vykonávanie skúšok.

NBS usmernila výkon finančného sprostredkovania využitím prostriedkov diaľkovej komunikácie

Počas pandémie COVID-19 NBS zaznamenala na trhu zvýšený dopyt po možnosti výkonu finančného sprostredkovania na diaľku, t. j. bez osobného kontaktu, predovšetkým z dôvodu plnenia prijatých protipandemických opatrení vládou SR. NBS sa preto rozhodla pripraviť metodické usmernenie k vykonávaniu finančného sprostredkovania na diaľku, ktoré sa uplatňuje od mája 2020 a bližšie upravuje túto oblasť. Najväčšou výzvou pri jeho príprave bolo vysporiadať sa s interpretáciou jednotlivých zákonných ustanovení, ktoré upravujú finančné sprostredkovanie na diaľku a boli v platnosti už pred vznikom tejto potreby.

Metodické usmernenie upravuje možnosť komunikácie na diaľku prostredníctvom trvanlivého média alebo webového sídla. Upravuje ich podľa všeobecnej úpravy zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve, vrátane špecifik regulácie v sektore kapitálového trhu. Okrem uvedeného metodické usmernenie poskytuje pohľad na povinnosť identifikácie klienta na diaľku podľa predpisov v oblasti AML, aplikáciu zákona o ochrane

spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku, ako aj občiansko-právne implikácie na platnosť uzatvárania zmlúv na diaľku pri poskytovaní finančného sprostredkovania na diaľku.

Predpokladá sa, že metodické usmernenie bude mať prínos pre subjekty vykonávajúce finančné sprostredkovanie aj v budúcnosti. Technologický vývoj a digitalizácia finančného trhu sú dôvodmi na ďalšiu prácu s týmto metodickým usmernením.

3.2 Investovanie do podnikových dlhopisov bolo jednou z hlavných tém dohľadu

Téma investovania do podnikových dlhopisov sa stala v roku 2020 jednou z dôležitých oblastí, ktorá bola častým predmetom diskusie laickej aj odbornej verejnosti. Investovanie do nich sa v posledných rokoch významne rozšírilo. Podnikové dlhopisy sú vydávané bežnými obchodnými spoločnosťami, ktoré nie sú finančnými inštitúciami. Investovanie pre klientov zabezpečovali OCP a finanční sprostredkovatelia vrátane bánk, v rámci poskytovania investičných služieb v zmysle ustanovení zákona o cenných papieroch.

NBS sa oblasťou investovania do podnikových dlhopisov zaoberá dlhodobo. Už od roku 2019 pristúpila k podrobnejšiemu preskúmaniu ponuky podnikových dlhopisov na slovenskom finančnom trhu. V roku 2020 NBS vykonala už po druhýkrát analýzu vývoja obchodov s podnikovými dlhopismi, ktoré sú na finančnom trhu vykonávané pre klientov, tak pre fyzické ako aj právnické osoby. Analýza zaznamenala v roku 2020 klesajúci trend investovania do podnikových dlhopisov v porovnaní s rokom 2019, pričom celkové aktíva klientov spravované jednotlivými OCP vzrástli o jednu štvrtinu.

NBS pristúpila v priebehu roka 2020 aj k hĺbkovému prevereniu distribúcie podnikových dlhopisov u vybraných subjektov kapitálového trhu a finančného sprostredkovania. Cieľom tejto dohľadovej aktivity bolo zistiť, akým spôsobom dohliadané subjekty postupujú pri distribúcii podnikových dlhopisov v rámci jednotlivých distribučných sietí, posúdiť postupy pri preverovaní skúseností a znalostí klientov a určovaní cieľových trhov ako aj nastavenie vnútorných postupov a aktov riadenia distribučných sietí. Správne nastavenie postupov a dodržiavanie súladu s platnou legislatívou je dôležitým predpokladom na to, aby dohliadané subjekty ponúkali podnikové dlhopisy iba takým klientom, pre ktorých sú na základe ich znalostí a skúseností vhodné a klienti si uvedomia riziká spojené s takouto investíciou.

NBS tému podnikových dlhopisov a ich predaja taktiež konzultovala s trhovými subjektmi. Táto sa udiala prostredníctvom špecifického dotazníka primárne zameraného na adekvátnosť súčasnej regulácie predaja.

3.3 Ďalšie dohľadové aktivity

Limity poistného krytia poistenia zodpovednosti v sektore poistenia alebo zaistenia sa zmenili

Samostatný finančný agent a finančný poradca sú zodpovední za škodu spôsobenú pri vykonávaní finančného sprostredkovania alebo finančného poradenstva. V zmysle zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve musia mať uzatvorené poistenie zodpovednosti ešte pred začatím samotného vykonávania činnosti. Poistenie zodpovednosti musí trvať po celú dobu trvania zápisu v IS REGFAP a musí poskytovať krytie minimálne v rozsahu stanovenom zákonom o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a platnými delegovanými nariadeniami č. 2019/1935 a č. 1125/2014.

V júni 2020 došlo k zmene výšky limitov poistného krytia pre poistenie zodpovednosti v sektore poistenia alebo zaistenia. Dôvodom tejto zmeny bolo Európskou komisiou prijaté delegované nariadenie č. 2019/1935, ktorým sa mení a dopĺňa smernica IDD. Uvedeným nariadením boli upravené minimálne sumy pre poistenie zodpovednosti zohľadňujúce zmeny európskeho indexu spotrebiteľských cien, ktorý sa v období od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2017 zvýšil o 4,03 %.

NBS v druhom polroku 2020 preverovala súlad poistných zmlúv s legislatívnymi požiadavkami na zvýšené limity poistného krytia a účelom metodického usmernenia k poisteniu zodpovednosti, v súvislosti so zmenami v oblasti poistenia zodpovednosti. V rámci výkonu dohľadu na diaľku sa preverovali a vyhodnocovali predložené poistné zmluvy samostatných finančných agentov a finančných poradcov s právoplatným povolením a následne bola vykonaná aktualizácia údajov o poistení zodpovednosti v zoznamoch samostatných finančných agentov a finančných poradcov v IS REGFAP.

NBS zintenzívnila dohľad nad verejnou ponukou cenných papierov

Pri verejnej ponuke cenných papierov sa vyžaduje, aby emitent zverejnil prospekt cenného papiera schválený NBS. Jednou z výnimiek z povinnosti zverejnenia je prípad, keď je verejná ponuka cenných papierov určená menej ako 150 fyzickým alebo právnickým osobám. V tomto prípade emitenti robia najčastejšie chyby, a to tým, že v emisných podmienkach uvedú, že verejná ponuka nie je verejná a je určená menej ako 149 investorom. Emitenti si neuvedomujú, že nie je dôležité koľko investorov si daný cenný papier kúpi, ale je dôležité koľkým osobám je zverejnené oznámenie určené. Emitenti svoje ponuky cenných papierov zverejňujú na internetových stránkach, z čoho vyplýva, že sú určené širokej verejnosti. Z tohto dôvodu NBS počas roka 2020 pripravovala metodické usmernenie k verejnej ponuke cenných papierov.

Niektoré spoločnosti verejne ponúkajú svoje cenné papiere bez zverejneného prospektu cenných papierov schváleného NBS. NBS priebežne

monitorovala internetové stránky rôznych spoločností a v niektorých prípadoch zistila porušenia predmetných ustanovení nariadenia o prospekte. Tieto prípady sú v štádiu riešenia.

NBS sa zapojila do spoločného európskeho dohľadového prieskumu zameraného na riadenie likvidity vo fondoch kolektívneho investovania

V januári 2020 ESMA zahájil s príslušnými národnými orgánmi dohľadu (NCA) spoločnú aktivitu dohľadu (CSA) zameranú na riadenie rizika likvidity v štandardných fondoch v rámci celej EÚ. Cieľom CSA bolo dodržiavanie pravidiel riadenia rizika likvidity v štandardných fondoch, keďže tie sú kľúčom na zabezpečenie finančnej stability, ochrany investorov a riadneho fungovania finančných trhov. V rámci prvej fázy NBS analyzovala všetky fondy a správcovské spoločnosti a následne sa podrobnejšie zamerala na vzorku vybraných fondov. Oproti pôvodným plánom bola aktivita posunutá tak, aby sa mohol skúmať aj vplyv pandémie COVID-19 na riadenie rizika likvidity v štandardných fondoch.

Analýza potvrdila, že podiel menej likvidných aktív vo väčšine štandardných fondoch je obmedzený, iba niekoľko fondov má väčšie investície do menej likvidných aktív. Štandardné fondy majú v držbe hlavne likvidné aktíva obchodované na regulovaných trhoch alebo podiely v iných podielových fondoch. Počas pandémie COVID-19 v prvom polroku 2020 žiaden štandardný fond nevykazoval problémy s likviditou a správcovia boli schopní aj väčšie redemácie vyplácať.

V súvislosti s analýzou úrovne súladu účastníkov trhu s ustanoveniami týkajúcimi sa riadenia rizika likvidity (LRM) v štandardných fondoch NBS nezaznamenala žiadne závažné nedostatky alebo porušenia. Na základe zistení v rámci CSA však NBS odporučí správcovským spoločnostiam vypracovať dokumenty a správy obsahujúce problematiku LRM na podrobnejšej úrovni.

Box 1 Zmeny v organizácii dohľadu v roku 2020

Organizačná zmena na útvaroch dohľadu nad finančným trhom k 1. marcu 2020 predstavovala najrozsiahlejšiu zmenu na dohľade od roku 2010. Za 10-ročné obdobie došlo k zásadnej zmene čo do rozsahu, ale aj spôsobu výkonu dohľadu nad finančným trhom. Zároveň sa táto zmena pripravila tak, aby aj v novej štruktúre boli striktne zachované všetky prvky obozretného dohľadu nad subjektmi finančného trhu.

Cieľom zmeny bolo prispôbiť sa európskemu trendu, zabezpečiť rýchlejšiu a kvalitnejšiu výmenu informácií na úrovni jednotlivých sektorov finančného trhu v rámci organizačných útvarov NBS a užšie previazať reguláciu a metodiku so samotným výkonom dohľadu, čím sa zabezpečí efektívnejší výkon dohľadu. Celá zmena uviedla do praxe funkčné vzájomné prepojenie a úzku spoluprácu pri výkone dohľadu na mieste ako aj na diaľku a spoluprácu jednotlivých oddelení, pričom sa využíva synergický efekt spojenia viacerých odborností, skúseností a pohľadov.

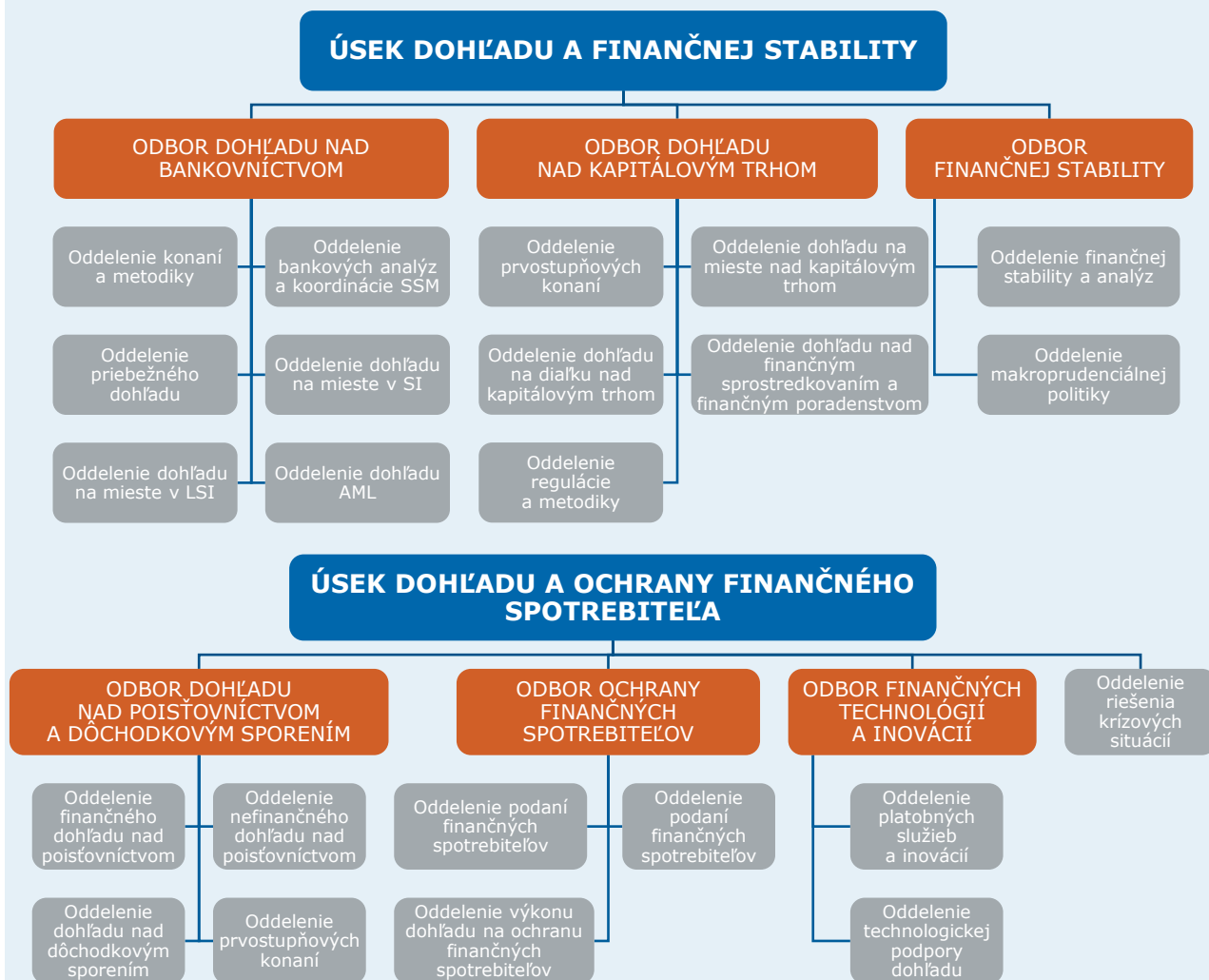
Na základe praktických skúseností a komplexnosti jednotlivých problematík vznikla potreba samostatne vyčleniť oblasti poisťovníctva a kapitálového trhu, iné príbuzné oblasti sa naopak integrovali do nových celkov (platobné služby, finančné technológie a inovácie, AML). NBS mala zámer uplatniť ambicióznejší prístup k problematike fintech, vytvorením samostatného odboru.

Štruktúra útvarov dohľadu teraz kopíruje nastavenie uvedené v de Larosierovej správe a vychádza najmä zo štruktúry Európskych orgánov dohľadu. Činnosti útvarov dohľadu sa proporcionálne rozdelili do dvoch úsekov: úseku dohľadu a finančnej stability a úseku dohľadu a ochrany finančného spotrebiteľa. Každý z úsekov má v gescii tri odbory.

V rámci úseku dohľadu a finančnej stability pod odborom dohľadu nad bankovníctvom vzniklo nové oddelenie dohľadu AML, ktoré plní aj úlohu kontaktného miesta pre domáce a zahraničné authority a koordinuje činnosť ostatných oddelení dohľadu NBS pri plnení úloh NBS v oblasti AML/CFT. Na úseku vznikol nový odbor dohľadu nad kapitálovým trhom, ktorý sa pretransformoval z pôvodného odboru dohľadu nad trhom cenných papierov, poisťovníctvom a dôchodkovým sporením doplnenom o reguláciu kapitálového trhu. Samostatne sa definoval dohľad nad finančným sprostredkovaním a finančným poradenstvom pre celý finančný trh. V rámci odboru finančnej stability, ktorý sa premenoval z odboru dohľadu na makroúrovni, boli vytvorené dve nové oddelenia – oddelenie finančnej stability a analýz a oddelenie makroprudenciálnej politiky.

Pod druhý úsek dohľadu a ochrany finančného spotrebiteľa spadajú tri odbory a jedno samostatné oddelenie. Odbor dohľadu nad poisťovníctvom a dôchodkovým sporením sa pretransformoval z pôvodného odboru dohľadu nad trhom cenných papierov, poisťovníctvom a dôchodkovým sporením doplnenom o reguláciu. Táto zmena jednoznačne definovala dohľad nad poisťovníkami, ktorý detailnejšie rozčlenila na dohľad finančný a nefinančný. Samostatne sa definoval dohľad nad subjektmi poskytujúcimi produkty dôchodkového sporenia. Na úsek patrí tiež pôvodný odbor ochrany finančných spotrebiteľov a tretím odborom je novovzniknutý odbor finančných technológií a inovácií. Tento odbor zastrešuje aj koordinátora pre inovačný hub, expertov na finančné inovácie (napr. kryptoaktíva, big data, umelá inteligencia), IT podporu pre dohľadové aktivity (vrátane dohľadu cyber risk) a agendu platobných služieb presunutú z bankového dohľadu.

Schéma 2 Organizačná štruktúra

Zdroj: NBS

4 Platobné služby, finančné technológie a inovácie

4.1 Platobné služby sa stávajú sofistikovanejšie a bezpečnejšie

Slovenský trh platobných služieb sa v roku 2020 rozrástol o nových poskytovateľov služieb, ktorí začali využívať inovatívne možnosti sprostredkovania prístupu na platobný účet pre svojich klientov podľa smernice PSD2. Možnosti, ktoré priniesla smernica PSD2 začínajú využívať aj banky, keď napríklad svojim klientom na jednom mieste sprístupňujú informácie z ich platobných účtov vedených v rôznych bankách. K prehľbovaniu a rozširovaniu trhu inovatívneho poskytovania platobných služieb NBS prispela aj frekventovanejšou a zrozumiteľnejšou komunikáciou.

Koncom roka 2020 úspešne finišoval prechod na bezpečnejšie platby. Objem kartových podvodov pri platbách na internete sa každoročne zvyšuje. Smernica PSD2 preto zaviedla aj povinnosť poskytovateľov platobných služieb, ktorí vydávajú a prijímajú platobné karty, zaviesť dvojfaktorovú autentifikáciu klienta. Okrem často používaného autentifikačného faktora v podobe jednorazového kódu doručeného SMS, poskytovatelia platobných služieb začali pri platbách na internete požadovať od svojich klientov aj zadanie ďalšieho faktora, napríklad potvrdenie prostredníctvom biometrických údajov v mobilnej aplikácii, alebo PIN kódu. V období zvýšeného dopytu po nákupe prostredníctvom internetu v dôsledku pandémie COVID-19 zároveň došlo aj k zvýšeniu bezpečnosti tohto spôsobu predaja.

4.2 NBS aktívne rozvíja inovačný ekosystém SR

Inovačný hub vstúpil do druhého roka fungovania

Inovačný hub NBS⁵ úspešne vstúpil do druhého roka svojho fungovania. Osvedčil sa ako nové, neformálne fórum na výklad regulácie v pôsobnosti NBS (zákonov, opatrení a metodických usmernení v pôsobnosti NBS). Pomáha objasňovať otázky týkajúce sa regulácie a právneho rámca, ktorý platí na Slovensku a v EÚ. Usmerňuje, komunikuje, odpovedá a v prvom rade pomáha záujemcom o podnikanie v oblasti fintech.

⁵ <https://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/fintech>

Do konca roka 2020 bolo v Inovačnom hube riešených viac ako 50 podnetov. Väčšina z nich sa týkala kryptoaktív a tzv. ICOs⁶, poskytovania platobných služieb a automatizovaného poradenstva. Tieto témy úzko súvisia s aktuálnym dianím v regulačnej oblasti EÚ, ktorá je veľmi intenzívna a bohatá najmä v oblasti platobných služieb (smernica PSD2) ako aj v oblasti kryptoaktív (návrh nariadenia MICA). Prieskum spokojnosti za prvý rok existencie Inovačného hubu NBS (1. 4. 2019 – 31. 3. 2020) preukázal, že veľká väčšina účastníkov Inovačného hubu (93 %) ho považuje za užitočný nástroj. Viac informácií NBS zverejnila vo Správe o činnosti inovačného hubu.⁷

Vďaka Inovačnému hubu sa zintenzívnili a prehĺbila diskusia o inováciách dovnútra NBS. Tiež sa posilnila výmena informácií a poznatkov v rámci jednotlivých odborov a získal sa užší kontakt s trhom. NBS sa týmto krokom zaradila medzi inovatívne orgány EÚ, ktoré chcú vidieť aj vedieť viac dopredu.

NBS rozširuje svoje nástroje na podporu inovatívneho podnikania

V posledných rokoch sa štáty po celom svete snažia aktívne podporovať inovácie vo finančnom sektore. Okrem inovačného hubu je najpoužívanejším nástrojom na podporu inovačného ekosystému regulačný sandbox. Týmto pojmom sa rozumie prostredie, ktoré umožňuje testovať inovatívne finančné produkty, služby alebo obchodné modely v súlade s plánom testovania schváleným orgánom dohľadu.

NBS a MF SR dostali úlohu zanalyzovať prínosy a možné využitia konceptu regulačného sandboxu v SR, na základe Akčného plánu digitálnej transformácie Slovenska na roky 2019 - 2022. V lete 2020 prebehla verejná konzultácia s trhom, ktorej základom bol materiál pripravený NBS a MF SR. Do konzultácie sa celkovo zapojilo 20 respondentov, ktorí jednoznačne podporili vytvorenie regulačného sandboxu, pričom respondenti sa do veľkej miery stotožnili s predstavou NBS a CFI. NBS zverejnila podrobné výsledky konzultácie na svojom webovom sídle.⁸

Banková rada NBS sa rozhodla podporiť vznik sandboxu. Na svojom zasadnutí 8. 12. 2020 prediskutovala Analýzu prínosov a možného využitia konceptu regulačného sandboxu. Regulačný sandbox by mal byť spustený v závislosti od rýchlosti schválenia potrebných legislatívnych zmien v priebehu druhého polroka 2021, resp. začiatkom roka 2022. NBS by navyše mala nadviazať spoluprácu s akceleratormi už v prvej polovici roka 2021.

⁶ ICOs alebo Initial Coin Offering

⁷ <https://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/fintech/vyrocnna-sprava-ih>

⁸ https://www.nbs.sk/_img/Documents/_Dohlad/Fintech/regulacny-sandbox-vyhodnotenie.pdf

Trh kryptoaktív na Slovensku je mladý a malý, ale pestrý

NBS v súčasnosti nevykonáva dohľad nad trhom s kryptoaktívami. Na základe návrhov regulácie, ktoré zverejnila Európska komisia v roku 2020, sa však dá očakávať, že podnikanie v oblasti kryptoaktív sa v budúcnosti stane regulovanou a dohliadanou činnosťou.

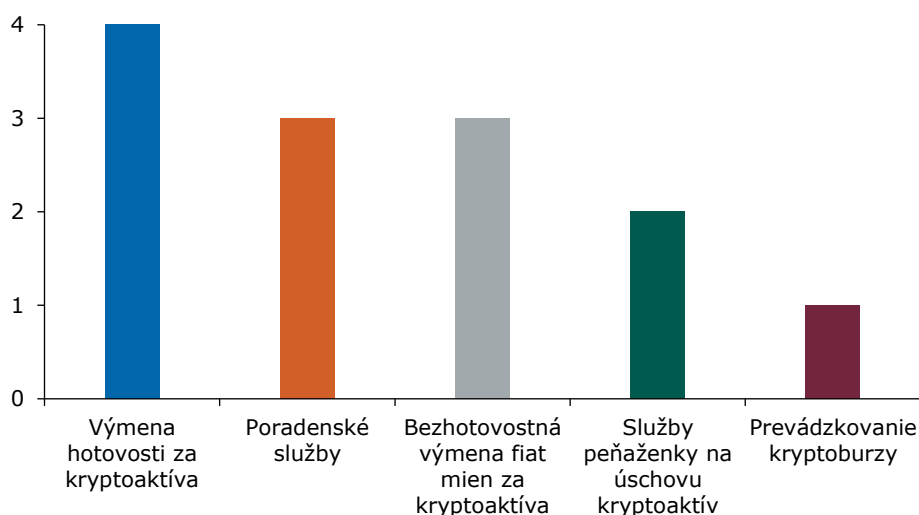
V roku 2020 sa preto NBS prostredníctvom dotazníka rozhodla zmapovať poskytovateľov kryptoaktív a služieb súvisiacich s kryptoaktívami (kryptospoločnosti), ktorí pôsobia v SR. Do prieskumu sa zapojilo 21 respondentov. NBS zverejnila na webovej stránke podrobné vyhodnotenie.⁹

Slovenský trh s kryptoaktívami je veľmi mladý, až 70 % respondentov vzniklo v posledných troch rokoch. Iba tretina respondentov mala v roku 2019 viac ako 500 klientov a len 25 % zo zapojených kryptospoločností prekročilo v tržbách za minulý rok hranicu 1 mil. €. Napriek obmedzenému počtu klientov je slovenský trh s kryptoaktívami relatívne pestrý. Ako dokumentuje Graf 2, poskytovatelia služieb v oblasti kryptoaktív vytvárajú širokú ponuku. Okrem hlavného predmetu činnosti sa respondenti venujú množstvu ďalších aktivít, ktoré viac alebo menej súvisia s kryptoaktívami. Najčastejšie ide o poskytovania rôznych IT služieb.

Za najväčšie prekážky pre rozvoj podnikania na Slovensku považujú respondenti chýbajúcu právnu úpravu kryptoaktív, problémy s vedením bankového účtu v slovenských bankách a vysoké daňové zaťaženie. Hoci má vyše 70 % respondentov účet vedený v slovenskej banke alebo pobočke zahraničnej banky so sídlom v SR, len menej ako tretina nemala žiadny problém s vedením bankového účtu. Negatívny prístup slovenských bánk ku kryptospoločnostiam výrazne ohrozuje ich podnikanie a núti respondentov využívať služby zahraničných bánk. Veľká časť respondentov je presvedčená, že jedným z dôvodov zatvárania účtov je chýbajúca právna úprava kryptoaktív v SR.

⁹ https://www.nbs.sk/_img/Documents/_Dohlad/Fintech/kryptoaktiva/SK-kryptoaktiva-prehľad.pdf

Graf 2 Hlavný predmet činnosti poskytovateľov služieb v oblasti kryptoaktív

Zdroj: NBS

Návrh európskej regulácie, ktorý predstavila Európska komisia, by mal veľkú časť týchto problémov adresovať. Z tohto dôvodu bude NBS aj v roku 2021 pokračovať v aktívnom zapájaní sa do diskusií o podobe európskej regulácie, ako aj v monitorovaní vývoja na trhu s kryptoaktívami tak na Slovensku, ako aj vo svete.

4.3 Ďalší rozvoj registrov pre potreby dohľadu a pre verejnosť

Nová verzia systému Registra bankových úverov a záruk (IS RBUZ), fungujúca od roku 2018, bola v priebehu roka 2020 rozšírená o ďalšie dôležité funkcionality. Tieto rozšírenia reflektovali nielen legislatívne požiadavky, ale aj potreby bankového sektora. Najdôležitejšou zmenou systému bola úprava spôsobu zberu úverových údajov vzhľadom na vládne opatrenia SR, ktoré umožňujú odklad splátok. Uskutočnilo sa to na základe zákona Lex Korona pre zníženie vplyvov pandémie. Táto úprava vykazovania umožnila vznik dátového základu pre analýzu vplyvu pandémie na slovenskú ekonomiku, reportovanie do ECB, činnosť dohľadu na diaľku a správne odhadovanie rizikovosti klienta z pohľadu bankového sektora.

Register subjektov, ako súčasť IS RBUZ, neustále pracuje na zlepšovaní dátovej kvality údajov. V rámci zníženia záťaže pre vykazujúce subjekty sú neustále zlepšované a rozširované validačné pravidlá a importy údajov z externých registrov, napríklad integrácia údajov z registra RPO bola rozšírená o špeciálny import subjektov s nešpecifikovanou právnou formou.

Systém Subjekty prechádza na novú verziu, ktorá implementuje rozšírené biznis požiadavky a zvýši používateľský komfort. NBS už niekoľko rokov prevádzkuje tento systém, ktorý obsahuje informácie o dohľadaných subjektoch finančného trhu. Jeho nová verzia má zabezpečiť lepšiu kvalitu a historizáciu údajov, poskytovanie údajov v reálnom čase, modernizáciu používateľského

rozhrania vrátane webových služieb a integráciu s niekoľkými registrami útvaru dohľadu. V priebehu roka 2020 sa zanalyzovali a špecifikovali požiadavky na údaje a technickú implementáciu s cieľom zabezpečenia vyššie uvedených funkcionalít a pristúpilo sa k samotnému vývoju. Nasadenie do prevádzky je plánované v priebehu roka 2021.

Počas používania systému Registra finančných agentov, finančných poradcov a finančných sprostredkovateľov (IS REGFAP) sa ukázala potreba zlepšovania dátovej kvality. K tomuto cieľu smerujú tak nové reporty, ktoré umožňujú analyzovať trendy v jednotlivých sektoroch, ako aj nová funkcionalita systému pre zber hlásení. Rozšírila sa o univerzálny notifikačný systém, od čoho sa očakáva zvýšenie miery splnenia si informačných povinností zo strany licencovaných subjektov. Zlepšenia dátovej kvality sa týkajú aj zmien v rozsahu, štruktúre, konzistentnosti a aktuálnosti evidovaných i zverejňovaných údajov, ako aj údajov odosielaných do Registra a identifikátora právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci (RPO).

5 Prierezové témy

5.1 Reakcia makroprudenciálnej politiky na koronakrízu

Napriek výraznému vplyvu koronakrízy na domácu ekonomiku ostal finančný sektor stabilný

Na prebiehajúcu koronakrízu reagovali aj Správy o finančnej stabilite. Cieľom tejto správy je zhodnotenie stability domáceho finančného sektora. Koronakríza sa prejavila pomerne rýchlo a intenzívne. Aj vzhľadom na to bolo potrebné zintenzívniť rozvoj analytického rámca s cieľom monitorovať vplyv pandémie na finančnú stabilitu.

Nový prístup si vyžiadalo najmä rozsiahle poskytovanie odkladov splátok, aby bolo možné odhadnúť, aká časť týchto úverov môže zlyhať neskôr po ich ukončení. Na základe detailných údajov získaných z prieskumov o finančnej situácii domácností¹⁰ sa v spolupráci s odborom výskumu priebežne analyzoval vplyv koronakrízy na schopnosť domácností splácať svoje dlhy¹¹ ako aj zmierňujúci efekt doteraz prijatých obmedzení pri poskytovaní retailových úverov v čase krízy¹². Pri analýze vplyvu na podnikový sektor sa začali využívať detailné údaje o finančnej situácii individuálnych podnikov, vďaka ktorým bolo možné odhadnúť možný nárast podnikov v riziku nesolventnosti, ako aj dodatočnú potrebu likvidity. Výsledky boli využité na odhad celkového vplyvu krízy na ziskovosť a kapitálovú primeranosť bánk vo forme priebežne aktualizovanej analýzy zraniteľnosti bankového sektora a hodnotenie účinnosti prijatých podporných opatrení z pohľadu finančnej stability v zmysle odporúčania ESRB¹³. Tieto odhady boli zároveň dôležitým podkladom pre diskusiu o nastavení makroprudenciálnych nástrojov a prijatí odporúčania obmedziť výplatu dividend¹⁴ v nadväznosti na odporúčanie ESRB¹⁵.

Napriek výrazným obmedzeniam v ekonomickej aktivite ostal finančný sektor odolným. Mnohé domácnosti pocítili výpadok veľkej časti svojho príjmu

¹⁰ Každý mesiac počas druhého polroka 2020 vykonávala agentúra FOCUS prieskum medzi zadliženými domácnosťami o vplyve koronakrízy na ich finančnú situáciu na vzorke približne 1 000 respondentov. Ďalšie údaje o finančnej situácii domácností sú dostupné aj zo zisťovania o finančnej situácii a spotrebe domácností (Household finance and Consumption Survey, HFCS).

¹¹ Cesnak M., Cupák A., Jurašková Kucserová J., Jurča P., Klacso J., Košútová A., Moravčík A., Šuster M. (2020): Vplyv koronakrízy na finančnú situáciu a očakávania zadližených domácností, Príležitostná štúdia NBS č. 3/2020.

¹² Jurča P., Klacso J., Tereanu E., Forletta M., Gross M. (2020): The Effectiveness of Borrower-Based Macroprudential Measures: A Quantitative Analysis for Slovakia. IMF Working Paper WP/20/134.

¹³ Odporúčanie ESRB/2020/8 o monitorovaní dôsledkov pre finančnú stabilitu, ktoré vyplývajú z dlhových moratórií, systémov verejných záruk a iných opatrení fiškálnej povahy, ktoré boli prijaté na ochranu reálnej ekonomiky s cieľom reagovať na pandémiu COVID-19.

¹⁴ Odporúčanie NBS č. 1/2020 z 28. júla 2020 o distribúcii vlastných zdrojov a zisku bankami a poisťovňami počas pandémie COVID-19.

¹⁵ Odporúčanie ESRB/2020/7 o obmedzeniach týkajúcich sa rozdeľovania počas pandémie COVID-19.

a mnohé podniky čelili výraznému prepadu tržieb. Negatívne vplyvy koronakrízy na podniky aj domácnosti účinne zmiernili mnohé podporné opatrenia vlády. Hoci krízu nebolo možné predvídať, finančný sektor bol na možné krízové obdobie dobre pripravený. V predkrízovom období ako aj na začiatku krízy bol vytvorený dostatočný kapitálový vankúš. Vďaka tomu sú banky schopné pokračovať vo financovaní ekonomiky a pomôcť tak podnikom preklenúť obdobie výpadku tržieb. Koronakríza zasiahla aj ďalšie sektory finančného trhu, tieto vplyvy však boli zatiaľ pomerne mierne.

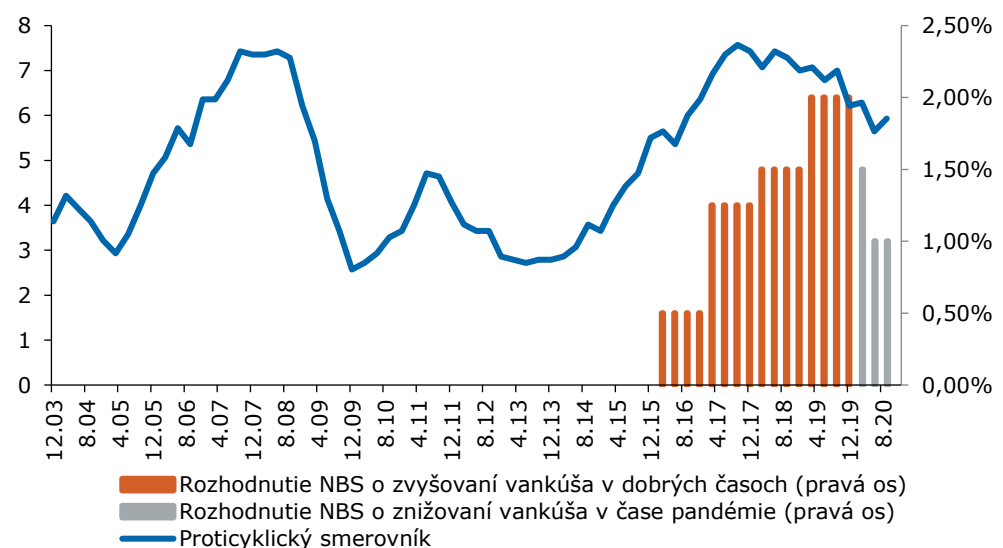
NBS znížila proticyklický kapitálový vankúš

Z pohľadu ekonomického cyklu bol rok 2020 zmenou dobrých časov na horšie časy. NBS na tieto zmeny aktívne reagovala aj v oblasti makroprudenciálnej politiky. Podstatou makroprudenciálnej politiky je totiž využitie dobrých časov na prípravu bánk a ich klientov na horšie časy. Zároveň v horších časoch vzniká určitý priestor na zmiernovanie makroprudenciálnej politiky s cieľom podporiť zdravé fungovanie finančného systému. Globálny ekonomický pokles vyvolaný pandémiou COVID-19 preto otvoril pre makroprudenciálnu politiku dve otázky. Prvou otázkou bolo, či NBS dostatočne využila dobré časy na prípravu, a druhá otázka sa týkala nastavenia nových rozhodnutí v tomto neľahkom období.

V období rokov 2016 - 2019 NBS svojimi rozhodnutiami zvyšovala mieru proticyklického kapitálového vankúša až na 2 % úroveň, ktorá patrila medzi najvyššie v rámci EÚ. Domáci bankový sektor tak vstúpil do ekonomickej krízy s dostatočným kapitálovým vankúšom. Práve kapitál je rozhodujúci v schopnosti bánk zvládnuť straty z úverov ako aj v ich kapacite poskytovať úvery podnikom a domácnostiam.

Graf 3 Proticyklický smerovník a rozhodnutia NBS o výške proticyklického kapitálového vankúša

(index, % rizikovo-vážených aktív)

Zdroj: NBS

Politika NBS z minulých rokov v tejto oblasti sa ukázala ako veľmi efektívna. Vďaka vytvorenému kapitálovému vankúšu mohla NBS počas roka 2020 pristúpiť k jeho dvojnásobnému zníženiu.

Postupné zníženia proticyklického kapitálového vankúša na 1,5 % (marec 2020) a na 1,0 % (júl 2020) uvoľnili bankám takmer 370 mil. € kapitálu. Ten mohli banky využiť pri tvorbe opravných položiek na straty z nesplácaných úverov a zároveň pritom nebola dotknutá ich kapacita poskytovať úvery, potrebná na oživenie domácej ekonomiky. NBS zároveň jasne deklarovala, že je pripravená proticyklický kapitálový vankúš v prípade potreby ďalej znižovať s cieľom zabezpečiť dostatok voľného kapitálu. Predpokladom ostáva konzervatívna dividendová politika bánk.

Limity na úverové štandardy sa nezmenili

Aj v prípade nastavenia limitov na podmienky poskytovania úverov v období rokov 2015 - 2019 sa potvrdila dôležitosť prípravy na horšie časy. Vďaka sérii sprísňovania rôznych parametrov pri poskytovaní úverov v minulých rokoch boli banky aj domácnosti lepšie pripravené zvládnuť ekonomické vplyvy pandémie. Aj vďaka týmto opatreniam boli domácnosti pri výpadku časti príjmov menej zraniteľné.

NBS sa rozhodla zatiaľ neuvoliť podmienky poskytovania úverov. Pre takýto krok je rozhodujúce správne načasovanie, čo potvrdili aj skúsenosti z iných štátov.

5.2 Posilnenie riešiteľnosti krízových situácií

V roku 2020 sa spolu s bankami urobil pokrok v zabezpečení riešiteľnosti ich prípadných krízových situácií

Hlavným aspektom plánovania riešenia krízových situácií je zabezpečiť pripravenosť banky na zvládnutie krízovej situácie. Za vytvorenie plánu riešenia krízových situácií jednotlivých bánk a v prípade ich úpadku za výkon rezolúcie sú zodpovedné Jednotná rada pre riešenie krízových situácií (SRB) so sídlom v Bruseli v spolupráci s Radou pre riešenie krízových situácií (Rada) ako národným rezolučným orgánom.

Z dôvodu uľahčenia orientácie bánk pri príprave na riešenie ich prípadnej krízovej situácie SRB publikovala v marci 2020 dokument, v ktorom uviedla svoje očakávania v tejto oblasti.¹⁶ Hlavnými aspektami riešiteľnosti krízových situácií sú najmä spoľahlivé procesy riadenia zabezpečujúce implementáciu stratégie riešenia krízových situácií, existencia dostatočného kapitálu na absorpciu strát a následnú rekapitalizáciu banky, dostatok likvidity a finančných zdrojov v rezolúcii, zabezpečenie operačnej kontinuity a prístupu

¹⁶ https://srb.europa.eu/sites/srbsite/files/efb_main_doc_final_web_0.pdf

k infraštruktúram finančných trhov, adekvátne manažérske informačné systémy, včasná a dôkladná interná a externá komunikácia smerom k ostatným účastníkom a možná oddeliteľnosť činností a štruktúr banky pre hladkú implementáciu stratégie riešenia krízových situácií.

SRB očakáva od bánk postupnú implementáciu opatrení vo všetkých uvedených oblastiach riešiteľnosti krízových situácií do konca roka 2023.

V rezolučnom plánovacom cykle 2020 pracovala NBS na zabezpečovaní riešiteľnosti krízových situácií bánk podľa zo strany SRB prioritne zadefinovaných opatrení, ako súčasť medzinárodných rezolučných tímov. Išlo o vypracovanie manuálu na riešenie krízovej situácie dotknutých bánk pomocou nástroja kapitalizácie, identifikáciu a zabezpečenie kontinuity kritických služieb počas a po rezolúcii a vypracovanie kontingenčných plánov banky na zachovanie prístupu k hlavným infraštruktúram finančného trhu v období počas a po rezolúcii. Všetky dotknuté banky urobili v týchto oblastiach zásadný posun vpred.

Novela právneho rámca riešenia krízových situácií, ktorou sa v roku 2020 implementovala novelizovaná smernica BRRD II, výrazne prispieva k efektívnosti rámca pre riešenie krízových situácií a tým aj k stabilite finančného systému

Európska Rada schválila v máji 2019 komplexný legislatívny balík zameraný na zníženie rizík v bankovom sektore a ďalšie posilnenie schopnosti bánk odolávať prípadným otrasom. Tento balík zaviedol viaceré zmeny právnych predpisov týkajúcich sa požiadaviek, ktorými sa posilňuje postavenie bánk pokiaľ ide o ich kapitál a likviditu (nariadenie CRR II a smernica CRD V) a zároveň významne posilnil existujúci rámec pre ozdravenie a riešenie krízových situácií bánk (smernica BRRD II a nariadenie SRMR II).

Zmeny na strane rámca pre ozdravenie a riešenie krízových situácií reagovali na pretrvávajúci nesúlad medzi európskou požiadavkou na vlastné zdroje a oprávnené záväzky (MREL) a medzinárodným štandardom Total Loss-Absorbing Capacity (TLAC). Sledovali síce ten istý cieľ – t. j. zabezpečiť hladkú a rýchlu absorpciu strát a rekapitalizáciu vybraných inštitúcií s minimálnym vplyvom na daňovníkov a finančnú stabilitu, avšak boli v rámci legislatívy konštruované rozdielne. Navyše, v súvislosti s MREL došlo k zmenám týkajúcich sa plnenia tejto požiadavky, a to jednak v prípade rezolučných subjektov, ktoré podľa nových pravidiel podliehajú MREL len na konsolidovanom základe rezolučnej skupiny, ako aj na strane subjektu, ktorý nie je rezolučným subjektom, pričom tento bude musieť uvedenú požiadavku plniť na individuálnom základe. Na uvedené zmeny nadväzuje nová klasifikácia bánk a zvýšenie transparentnosti pokiaľ ide o plnenie MREL. Zaviedli sa taktiež pravidlá pre investorov do MREL nástrojov, ktorých cieľom je predísť tomu, aby ich držali investori, ktorí nemajú primerané informácie o príslušných rizikách, čo by mohlo predstavovať prekážku riešiteľnosti krízovej situácie.

NBS sa vo významnej miere podieľala na transpozícii smernice BRRD II, ktorá sa pretavila do viacerých zmien zákona o riešení krízových situácií a zákona o konkurze a reštrukturalizácii. V tomto smere zabezpečila návrh transpozície a ďalej spolupracovala s MF SR vo všetkých stupňoch legislatívneho procesu. Osobitné konzultácie s MS SR, SBA a zástupcami trhu boli vykonané vo vzťahu k zmenám zákona o konkurze, ktorých cieľom bolo zníženie rizika porušenia princípu NCWO (no creditors worse off) pri výkone rezolučných opatrení.

Rok 2020 bol pre banky z pohľadu určenia MREL prelomový

Rada na základe výstupov z procesu rezolučného plánovania v roku 2019 prvýkrát záväzne stanovila MREL všetkým bankám, ktorých prípadná krízová situácia sa bude riešiť v rezolučnom konaní, t. j. nie formou konkurzného konania. Rada spolu s NBS týmto urobili významný krok v oblasti posilnenia riešiteľnosti prípadných krízových situácií bánk a zabezpečenia dostatočných zdrojov pre absorpciu strát a ich následnú rekapitalizáciu v prípadnom rezolučnom konaní.

Rada bude požiadavku MREL revidovať pravidelne každý rok v súvislosti s aktualizáciou plánov riešenia krízových situácií. V plánovacom cykle 2020 prebieha revízia MREL požiadavky aj v súlade s metodickými zmenami zohľadňujúcimi novelu právneho rámca na riešenie krízových situácií (smernica BRRD II), ktorej účinnosť nastala koncom roka 2020. Aktuálna revízia v súlade s novelou stanoví bankám aj právne záväzné čiastkové MREL ciele, ktoré zabezpečia postupné vybudovanie predpísanej celkovej kapacity vnútorných zdrojov a oprávnených záväzkov do 1. 1. 2024.

5.3 Ochrana pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu

V roku 2020 prebiehalo plnenie dvoch hlavných úloh súvisiacich s komplexným hodnotením rizík ML/TF SR

Prvá úloha súvisela s hodnotením efektivity systému AML/CFT SR. Po hodnotiacej návšteve expertov Výboru Rady Európy MONEYVAL zamestnanci oddelení dohľadu zo všetkých sektorov spolu so zástupcami domácich štátnych inštitúcií v priebehu roka 2020 spolupracovali s expertmi Rady Európy na príprave záverečnej hodnotiacej správy. V mesiacoch júl a august 2020 boli zorganizované dva workshopy a tiež niekoľko kôl rokovaní. Na septembrovom plenárnom rokovaní Výboru MONEYVAL bola hodnotiaca správa SR schválená. Následne bola zverejnená na stránke Rady Európy¹⁷ ako oficiálny dokument. NBS svojim aktívnym prístupom prispela k plynulému procesu hodnotenia SR. Po

¹⁷ <https://rm.coe.int/moneyval-2020-21-5th-round-mer-slovakia/1680a02853>

schválení správy bude nasledovať plnenie záverov a odporúčaní pre ďalšie skvalitnenie AML/CFT systému SR.

Druhou úlohou bolo zahájenie 2. kola Národného hodnotenia rizika legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu. Obsahom hodnotenia bolo posúdenie existujúcich a identifikovanie nových rizík v oblasti AML/CFT. V závere roka jednotlivé expertné tímy NBS začali pripravovať návrhy správ za sektory finančného trhu.

Ďalšie aktivity, na ktorých sa NBS aktívne podieľala v oblasti AML/CFT

NBS sa podieľala na vyhodnotení implementácie tých častí 4. AML smernice, v ktorých má ako orgán dohľadu nad finančným trhom kompetenciu a zodpovednosť. Zamestnanci NBS sa taktiež podieľali na novelizácii zákona o AML, ktorej cieľom bola transpozícia 5. AML smernice.

Na prelome novembra a decembra 2020 sa zamestnanci NBS zúčastnili na virtuálnej misii pre Národnú banku Republiky Severné Macedónsko (NBRNM) a Ministerstvo financií Republiky Severné Macedónsko. Misie sa zúčastnilo viac ako 30 kolegov z NBRNM a Ministerstva financií Severného Macedónska, ktorí hodnotili misiu ako veľmi úspešnú a prínosnú.

5.4 Brexit

Spojené kráľovstvo je od 1. 1. 2021 „tretou krajinou“. Jednou z významných oblastí, ktorých sa vystúpenie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska (Spojené kráľovstvo) z EÚ (brexit) týkalo, bola aj finančná oblasť. Dňa 24. 12. 2020 sfinalizovala EÚ so Spojeným kráľovstvom Dohodu o obchode a spolupráci (Trade and Cooperation Agreement). Od 1. 1. 2021 tak nie je Spojené kráľovstvo súčasťou hospodárskych štruktúr EÚ, čo môže v budúcnosti ovplyvňovať napr. správu poisťných zmlúv alebo dôchodkových produktov.

Odchodom Spojeného kráľovstva z EÚ jeho finančné inštitúcie môžu poskytovať finančné služby v EÚ len na základe povolenia. Dohoda medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ neposkytuje základ pre pasportizačné práva v oblasti finančných služieb vo všeobecnosti, a finančné inštitúcie preto potrebujú autorizáciu od národných orgánov dohľadu, bez možnosti poskytovať svoje služby na cezhraničnej báze. Na všetky zmluvy sa však naďalej vzťahujú medzinárodné štandardy regulácie a dohľadu, primárne v oblastiach boja proti praniu špinavých peňazí a financovania terorizmu a tiež boja proti daňovým únikom.

Počas prechodného obdobia sa vytvoril priestor pre finančné inštitúcie v Spojenom kráľovstve pripraviť sa na nové podmienky z hľadiska poskytovania služby klientom z EÚ. Začalo plynúť od 1. 2. 2020 a trvalo do 31. 12. 2020. To znamená, že po tomto dátume autorizované finančné inštitúcie zo Spojeného kráľovstva nemajú možnosť poskytovať cezhraničné finančné

služby prostredníctvom jednotného európskeho povolenia (passporting) klientom z EÚ.

Preto počas prechodného obdobia mali finančné inštitúcie zo Spojeného kráľovstva získať potrebné povolenia od európskych orgánov dohľadu alebo ECB, ak ide o banky v rámci SSM, na začatie poskytovania finančných služieb v krajinách EÚ. Tak isto mali zabezpečiť svojim klientom v EÚ primerané informácie o dostupnosti služieb po skončení prechodného obdobia.

NBS sa v oblasti bankovníctva v priebehu roka 2020 aktívne podieľala na prípravách jednotlivých krokov spojených s brexitom. Na nich sa podieľala spolu s EBA ako regulačným orgánom pre bankovníctvo a ECB, ktorá spolu s NBS vykonáva dohľad nad bankami. V tejto súvislosti pripomínala finančným inštitúciám dokončenie potrebných krokov týkajúcich sa aktualizácie cezhraničných zmlúv, tzv. „repaperingu“ s ich klientmi z EÚ, teda možnú zmenu, doplnenie zmlúv alebo ich migráciu – prechod na subjekt s udeleným povolením na poskytovanie finančných služieb.

K 31. 12. 2020 ukončilo 63 finančných inštitúcií so sídlom v Spojenom kráľovstve v oblasti bankovníctva poskytovanie finančných služieb v SR prostredníctvom jednotného európskeho povolenia. Slovenské banky možnosť pôsobenia v Spojenom kráľovstve takmer nevyužívali.

V poslednom štvrtroku 2020 NBS oslovila subjekty kapitálového trhu v súvislosti s pripravenosťou ich podnikateľskej činnosti na nový právny stav spojený s brexitom. Predmetom zisťovania u OCP, správcovských spoločností a BCPB bolo najmä to, aké priame alebo nepriame vplyvy brexitu očakávajú dohliadané subjekty na výkon svojich činností a svojich klientov a aké opatrenia prijali, prípadne plánujú prijať. Výsledky zisťovania budú predmetom možných usmernení pre dohliadané subjekty.

V oblasti poisťovníctva sa NBS intenzívne venovala možným vplyvom na celý sektor. Tiež spolupracovala s EIOPA na vydaní informácie pre spotrebiteľov v oblasti životného poistenia a dôchodkových produktov.

EIOPA v súvislosti s odchodom Spojeného kráľovstva z EÚ vytvoril osobitnú platformu. NBS je aktívnym účastníkom pokračujúceho dialógu, monitoringu a spolupráce na európskej úrovni. Primárne sa monitoring orientuje na realizáciu rezervných plánov a regulačné zmeny v oblasti ochrany spotrebiteľa. Medzi najdôležitejšie okruhy pokračujúceho dialógu patria technické rokovania o hodnotení ekvivalencie Spojeného kráľovstva, najmä v dvoch kľúčových smerniciach – smernici IDD a smernici Solventnosť II, služobné tajomstvo orgánov dohľadu a výmena osobných údajov medzi orgánmi dohľadu EÚ a Spojeným kráľovstvom. NBS zároveň verejne komunikovala, že poisťovne zo Spojeného kráľovstva nemajú po termíne 1. 1. 2021 právo na území SR uzatvárať nové poisťné zmluvy, avšak sú povinné dodržať svoje záväzky voči svojim klientom z poisťných zmlúv uzatvorených pred týmto dátumom.

6 Prílohy

6.1 Vydané prvostupňové rozhodnutia, zaslané oznámenia a vedené prvostupňové konania

Povoľovacie rozhodnutia a zaslané oznámenia

Tabuľka 1 Bankovníctvo	
Názov rozhodnutia	Počet
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na voľbu člena predstavenstva, dozornej rady, vedúceho zamestnanca a vedúceho útvaru vnútornej kontroly a vnútorného auditu	16
Udelenie povolenia na zahrnutie predbežného zisku do vlastného kapitálu Tier 1	3
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na vykonávanie činností súvisiacich s programom krytých dlhopisov	1
Udelenie súhlasu na zmenu stanov banky	3
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na poskytnutie informácií chránených bankovým tajomstvom	6
Zastavenie konania	2
<i>Spolu</i>	<i>31</i>
Názov oznámenia	Počet
Oznámenie NBS o prijatí písomného vyjadrenia zahraničného dohliadacieho orgánu o zámere zahraničnej úverovej inštitúcie vykonávať bankové činnosti bez založenia pobočky na území SR	14
Zaslanie oznámenia zahraničnému dohliadaciemu orgánu o zámere slovenskej úverovej inštitúcie poskytovať služby bez založenia pobočky v zahraničí	2
<i>Spolu</i>	<i>16</i>

Zdroj: NBS

Tabuľka 2 Poskytovanie platobných služieb a vydávanie elektronických peňazí	
Názov rozhodnutia	Počet
<i>Platobné inštitúcie a poskytovatelia platobných služieb v obmedzenom rozsahu</i>	<i>29</i>
Udelenie povolenia na poskytovanie platobných služieb	1
Zmena povolenia na poskytovanie platobných služieb	2
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na voľbu/vymenovanie členov štatutárneho orgánu, dozornej rady, vedúcich zamestnancov, vedúceho zamestnanca zodpovedného za výkon vnútornej kontroly	18
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na zmenu stanov	1
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na nadobudnutie kvalifikovanej účasti na platobnej inštitúcii alebo na také ďalšie zvýšenie kvalifikovanej účasti na platobnej inštitúcii, ktorým by podiel na základnom imaní platobnej inštitúcie alebo na hlasovacích právach v platobnej inštitúcii dosiahol alebo prekročil 20 %, 30 % alebo 50 % alebo čím by sa táto platobná inštitúcia stala dcérskou spoločnosťou osoby, ktorá nadobúda takýto podiel v jednej alebo v niekoľkých operáciách priamo alebo konaním v zhode	2
Zastavenie konania	5
<i>Inštitúcie elektronických peňazí</i>	<i>5</i>
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na voľbu/vymenovanie členov štatutárneho orgánu, dozornej rady, vedúcich zamestnancov, vedúceho zamestnanca zodpovedného za výkon vnútornej kontroly	5

Poskytovatelia služieb informovania o platobnom účte	1
Vydanie rozhodnutia poskytovateľovi služieb informovania o platobnom účte	1
<i>Spolu</i>	35
Názov oznámenia	Počet
<i>Platobné inštitúcie</i>	102
Oznámenie NBS o prijatí písomného vyjadrenia zahraničného dohliadacieho orgánu o zámere zahraničnej platobnej inštitúcie poskytovať platobné služby bez založenia pobočky na území SR	89
Oznámenie NBS o prijatí písomného vyjadrenia zahraničného dohliadacieho orgánu o zámere zapísať agenta platobných služieb, prostredníctvom ktorého bude zahraničná platobná inštitúcia poskytovať platobné služby na území SR	8
Oznámenie NBS o zámere domácej platobnej inštitúcie poskytovať platobné služby v zahraničí	5
<i>Inštitúcie elektronických peňazí</i>	118
Oznámenie NBS o prijatí písomného vyjadrenia zahraničného dohliadacieho orgánu o zámere zahraničnej inštitúcie elektronických peňazí vydávať, ponúkať, spätne vymieňať elektronické peniaze, prípadne poskytovať platobné služby bez založenia pobočky na území SR	99
Oznámenie orgánu dohľadu členského štátu o zámere zapísať agenta a inú osobu (distribútora), prostredníctvom ktorej bude zahraničná inštitúcia elektronických peňazí ponúkať alebo spätne vymieňať elektronické peniaze na území SR	19
<i>Spolu</i>	220

Zdroj: NBS

Tabuľka 3 Devízová oblasť	
Názov rozhodnutia	Počet
Devízové licencie na nákup peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti – pre právnické osoby	7
Zastavenie konania	1
<i>Spolu</i>	8

Zdroj: NBS

Tabuľka 4 Poskytovanie spotrebiteľských úverov veriteľmi	
Názov rozhodnutia	Počet
Udelenie povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov bez obmedzenia rozsahu poskytovania	1
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na voľbu/ vymenovanie členov štatutárneho orgánu, prokuristu, dozornej rady, vedúceho útvaru vnútornej kontroly	55
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na nadobudnutie kvalifikovanej účasti u veriteľa	3
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na zvýšenie základného imania	2
Zastavenie konania	2
<i>Spolu</i>	63

Zdroj: NBS

Tabuľka 5 Poisťovníctvo	
Názov rozhodnutia	Počet
Rozhodnutie o udelení predchádzajúceho súhlasu na nadobudnutie kvalifikovanej účasti na poisťovni a na to, aby sa táto poisťovňa stala dcérskou spoločnosťou inej materskej spoločnosti	1
Rozhodnutie o schválení splatenia úveru	1
<i>Spolu</i>	2

Názov posúdenia	Počet
Posúdenie odbornosti a vhodnosti oznámených osôb, ktoré riadia poisťovňu alebo sú zodpovedné za kľúčové funkcie	28
<i>Spolu</i>	28
Názov oznámenia	Počet
Oznámenie o vykonávaní činnosti na území iného členského štátu na základe práva slobodného poskytovania služieb	38
<i>Spolu</i>	38

Zdroj: NBS

Tabuľka 6 Dôchodkové sporenie	
Názov rozhodnutia	Počet
<i>Dôchodkové správčovské spoločnosti – 2. pilier</i>	25
Rozhodnutie o udelení predchádzajúceho súhlasu na to, aby sa dôchodková správčovská spoločnosť stala dcérskou spoločnosťou inej materskej spoločnosti	1
Rozhodnutie o udelení predchádzajúceho súhlasu na zvolenie osôb navrhovaných za členov predstavenstva dôchodkovej správčovskej spoločnosti a členov dozornej rady dôchodkovej správčovskej spoločnosti, na menovanie prokuristu dôchodkovej správčovskej spoločnosti a na ustanovenie za vedúcich zamestnancov v priamej riadiacej pôsobnosti predstavenstva zodpovedných za výkon odborných činností a na ustanovenie za zamestnanca zodpovedného za výkon vnútornej kontroly	8
Rozhodnutie o udelení predchádzajúceho súhlasu na zmenu štatútu dôchodkového fondu	16
<i>Doplňkové dôchodkové spoločnosti – 3. pilier</i>	27
Rozhodnutie o udelení predchádzajúceho súhlasu na nadobudnutie kvalifikovanej účasti na doplnkovej dôchodkovej spoločnosti	1
Rozhodnutie o udelení predchádzajúceho súhlasu na voľbu osôb navrhovaných za členov predstavenstva a členov dozornej rady a na vymenovanie vedúcich zamestnancov v priamej riadiacej pôsobnosti predstavenstva zodpovedných za riadenie investícií, osôb zodpovedných za výkon kľúčovej funkcie a prokuristu	10
Rozhodnutie o udelení predchádzajúceho súhlasu na zmenu štatútu doplnkového dôchodkového fondu	13
Rozhodnutie o udelení predchádzajúceho súhlasu na zverenie výkonu činností inej fyzickej osobe alebo právnickej osobe	1
Rozhodnutie o udelení predchádzajúceho súhlasu na vytvorenie nového doplnkového dôchodkového fondu	2
<i>Spolu</i>	52

Zdroj: NBS

Tabuľka 7 Finančné sprostredkovanie a finančné poradenstvo	
Názov rozhodnutia	Počet
Rozhodnutie o udelení povolenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta	17
Rozhodnutie o zmene povolenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta	17
<i>Spolu</i>	34
Názov oznámenia	Počet
Oznámenia iných členských štátov o vykonávaní sprostredkovania v sektore poistenia alebo zaistenia a v sektore úverov na bývanie	243
<i>Spolu</i>	243

Zdroj: NBS

Tabuľka 8 Trh cenných papierov	
Názov rozhodnutia	Počet
<i>Obchodníci s cennými papiermi</i>	10
Udelenie povolenia na poskytovanie investičných služieb	2
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na voľbu člena predstavenstva	4
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na zmenu sídla	1
Zmena povolenia na poskytovanie investičných služieb	1
Udelenie predchádzajúceho súhlasu na nadobudnutie kvalifikovanej účasti	2
<i>Verejná ponuka cenných papierov</i>	53
Prospekt cenného papiera – dlhopisy	31
Prospekt cenného papiera – akcie	2
Registračný dokument	1
Základný prospekt cenného papiera – zmenky	1
Základný prospekt cenného papiera – investičné certifikáty	1
Základný prospekt cenného papiera – dlhopisy (z toho: výlučne kryté dlhopisy)	8 (1)
Dodatok k prospektu cenného papiera (vrátane dodatku k základnému prospektu)	9
<i>Ponuky na prevzatie a uplatnenie práva výkupu (squeeze out)</i>	3
Povinná ponuka na prevzatie akcií cieľovej spoločnosti	2
Predchádzajúci súhlas na uplatnenie práva výkupu (squeeze out)	1
<i>Burza cenných papierov</i>	7
Predchádzajúci súhlas na voľbu člena predstavenstva BCPB	6
Predchádzajúci súhlas na vymenovanie generálneho riaditeľa BCPB	1
<i>Spolu</i>	73
Názov oznámenia	Počet
<i>Obchodníci s cennými papiermi</i>	82
Oznámenie o zámere zahraničného obchodníka s cennými papiermi poskytovať cezhraničné investičné činnosti na území SR	82
<i>Verejná ponuka cenných papierov</i>	150
Oznámenie o schválení prospektu cenného papiera, resp. základného prospektu od orgánov dohľadu členských štátov EÚ	40
Oznámenie o schválení dodatku k prospektu cenného papiera, resp. k základnému prospektu od orgánov dohľadu členských štátov EÚ	78
Oznámenie o schválení prospektu cenného papiera zaslané orgánu dohľadu iného členského štátu EÚ	28
Oznámenie o schválení dodatku k prospektu cenného papiera zaslané orgánu dohľadu iného členského štátu EÚ	4
<i>Spolu</i>	232

Zdroj: NBS

Tabuľka 9 Kolektívne investovanie	
Názov rozhodnutia	Počet
Udelenie povolenia na vytváranie a spravovanie alternatívnych investičných fondov a zahraničných investičných fondov (§28a zákona o kolektívnom investovaní)	1
Povolenie na vytvorenie štandardného fondu	3
Povolenie na vytvorenie špeciálneho fondu kvalifikovaných investorov	1
Povolenie na distribúciu cenných papierov alebo majetkových účastí zahraničných alternatívnych investičných fondov neprofesionálnym investorom na území SR udelené	1

zahraničnej správcovskej spoločnosti so sídlom v členskom štáte (§ 148 zákona o kolektívnom investovaní)	
Predchádzajúci súhlas na voľbu osôb navrhovaných za členov predstavenstva správcovskej spoločnosti, za členov dozornej rady správcovskej spoločnosti a na menovanie prokuristu správcovskej spoločnosti	4
Predchádzajúci súhlas na zmenu štatútu fondu	44
Predchádzajúci súhlas na nadobudnutie kvalifikovanej účasti na správcovskej spoločnosti	1
Predchádzajúci súhlas na zverenie riadenia investícií	1
Predchádzajúci súhlas na zrušenie zberného fondu	1
Predchádzajúci súhlas na zlúčenie podielových fondov	6
Schválenie zmeny Spoločného prevádzkového poriadku	1
<i>Spolu</i>	<i>64</i>
Názov oznámenia	Počet
Oznámenie európskeho fondu o zámere verejne ponúkať svoje cenné papiere na území SR	55
Oznámenie o zámere zahraničnej správcovskej spoločnosti distribuovať cenné papiere alebo majetkové účasti ňou spravovaného európskeho alternatívneho investičného fondu na území SR	77
<i>Spolu</i>	<i>132</i>

Zdroj: NBS

Sumár všetkých konaní a vydaných rozhodnutí

Tabuľka 10 Sumár všetkých konaní a vydaných rozhodnutí				
Oblasť a druh konaní	Počet I. stupňových konaní, ktoré prešli z roku 2019 do roku 2020	Počet konaní začatých na I. stupni v roku 2020	Počet vydaných rozhodnutí na I. stupni v roku 2020	Počet I. stupňových rozhodnutí, ktoré v roku 2020 nadobudli právoplatnosť
BANKOVNÍCTVO	2	57	57	54
Povoľovacie konania	2	57	57	54
<i>konania NBS</i>	1	33	34	31
<i>konania ECB</i>	1	24	23	23
Sankčné konania	-	-	-	-
POSKYTOVANIE PLATOBNÝCH SLUŽIEB A VYDÁVANIE ELEKTRONICKÝCH PEŇAZÍ	4	41	35	35
Povoľovacie konania	4	41	35	35
<i>Platobné inštitúcie a poskytovatelia platobných služieb v obmedzenom rozsahu</i>	4	35	29	29
<i>Poskytovatelia služieb informovania o platobnom účte</i>	-	1	1	1
<i>Inštitúcie elektronických peňazí</i>	-	5	5	5
Sankčné konania	-	-	-	-
DEVÍZOVÁ OBLASŤ	2	6	6	8
Povoľovacie konania	2	6	6	8
Sankčné konania	-	-	-	-
POSKYTOVANIE SPOTREBITEĽSKÝCH ÚVEROV VERITEĽMI	6	57	63	63
Povoľovacie konania	6	57	63	63
Sankčné konania	-	-	-	-

<i>POISŤOVNÍCTVO</i>	4	5	7	4
Povoľovacie konania	1	3	2	2
Sankčné konania	3	2	5 ¹⁾	2
<i>DÔCHODKOVÉ SPORENIE</i>	2	54	53	45
Povoľovacie konania	2	53	52	44
Sankčné konania	-	1	1	1
<i>FINANČNÉ SPROSTREDKOVANIE A FINANČNÉ PORADENSTVO</i>	19	51	51	50
Povoľovacie konania	7	31	34	34
Sankčné konania	12	20	17	16
<i>TRH CENNÝCH PAPIEROV</i>	7	81	78	73
Povoľovacie konania	7	75	77	73
Sankčné konania	-	6	1	-
<i>KOLEKTÍVNE INVESTOVANIE</i>	19	58	66	65
Povoľovacie konania	19	57	65	64
Sankčné konania	-	1	1	1
<i>Spolu</i>	65	410	416	397
<i>Povoľovacie konania</i>	50	380	391	377
<i>Sankčné konania</i>	15	30	25	20

Zdroj: NBS

Poznámka:

1) Z toho dve sú rozhodnutia o vydaní predbežného opatrenia.

6.2 Vykonané dohľady na mieste

Tabuľka 11 Dohľady na mieste			
Subjekt	Komplexný dohľad	Tematický dohľad	Spolu
Banky ¹⁾	-	7	7 ²⁾
Pobočky zahraničných bánk	-	-	-
Platobné inštitúcie	1	-	1
Zmenárne - zmenárenská činnosť	-	-	-
Podnikateľské subjekty – devízová ohlasovacia povinnosť	-	-	-
Veritelia poskytujúci spotrebiteľské úvery	-	-	-
Poistovne	-	3	3
DSS ¹⁾	-	-	-
DDS ¹⁾	-	-	-
Samostatní finanční agenti ¹⁾	-	-	-
Poskytovatelia osobitného finančného vzdelávania ¹⁾	-	-	-
Finančná inštitúcia ¹⁾	-	-	-
Obchodníci s cennými papiermi s povolením podľa zákona o cenných papieroch (nebankové subjekty) ¹⁾	-	-	-
Burza cenných papierov v Bratislava, a. s. ¹⁾	-	-	-
Tuzemské správcovské spoločnosti ¹⁾	-	-	-
Spolu	1	10	11

Zdroj: NBS

Poznámka:

1) Z dôvodu pandémie COVID-19 nebol v roku 2020 vykonaný fyzický dohľad na mieste v priestoroch dohliadaných subjektov v oblasti bankovníctva, dohľad na mieste bol vykonávaný s využitím prostriedkov na vzdialenú komunikáciu. V oblasti kapitálového trhu a finančného sprostredkovania a v DSS a DDS bol dohľad vykonávaný postupom pre dohľad na diaľku podľa § 35 zákona o dohľade.

2) Z toho 3 dohľady aj so zameraním na AML.

6.3 Regulované subjekty finančného trhu

Subjekt	Stav k 31. 12. 2019	Prírastok	Úbytok	Stav k 31. 12. 2020
Banky	12	-	-	12
<i>stavebné sporiteľne</i>	3	-	-	3
Pobočky zahraničných bánk	15	1	-	16 ⁶⁾
Platobné inštitúcie (vrátane poskytovateľov platobných služieb v obmedzenom rozsahu)	13	-	-	13
Pobočky zahraničných platobných inštitúcií	1	-	-	1
Inštitúcie elektronických peňazí	1	-	-	1
Poskytovatelia služieb informovania o platobnom účte	-	1	-	1
Veritelia poskytujúci spotrebiteľské úvery	32	1	-	33
Devízové miesta	683	7	2	688
Poisťovne	13	-	1	12
poisťovne s oprávnením vykonávať zaistovaciu činnosť	9	-	-	9
Pobočky poisťovní a zaistovní so sídlom v inom členskom štáte EÚ	20	-	-	20
DDS	4	-	-	4
DSS	5	-	-	5
Samostatní finanční agenti	480 ¹⁾	16	47	449
Finanční poradcovia	12	-	4	8
Poskytovatelia osobitného finančného vzdelávania	13	1	-	14
Viazaní finanční agenti ²⁾	9 241	- ³⁾	- ³⁾	9 411
Podriadení finanční agenti ²⁾	14 512	- ³⁾	- ³⁾	15 119
Viazaní investiční agenti ²⁾	89	- ³⁾	- ³⁾	100
Sprostredkovatelia doplnkového poistenia	4	1	-	5
Burza cenných papierov v Bratislave, a. s.	1	-	-	1
Centrálny depozitár cenných papierov	2	-	-	2
Garančný fond investícií	1	-	-	1
Obchodníci s cennými papiermi s povolením podľa zákona o cenných papieroch	22	2	-	24
Obchodníci s cennými papiermi pôsobiaci v SR prostredníctvom svojej pobočky podľa smernice MiFID ⁴⁾	7	4	-	11
Správcovia alternatívnych investičných fondov (registrovaní)	13	6	-	19
Samosprávne alternatívne investičné fondy (registrované)	6	-	-	6
Tuzemské správčovské spoločnosti	9	1	-	10
Zahraničné správčovské spoločnosti s pobočkou ⁵⁾	1	-	-	1
Zahraničné správčovské spoločnosti bez pobočky	4	1	-	5

Zdroj: NBS

Poznámka: 1) V tomto počte nebol v roku 2019 zahrnutý 1 samostatný finančný agent, ktorý mal právoplatné povolenie na činnosť vydané v roku 2019, ale zapísaný do IS REGFAP bol až v roku 2020 so spätnou platnosťou. V údajoch nie sú zahrnutí tí samostatní finanční agenti, ktorí majú vydané právoplatné povolenie na činnosť, ale nemôžu ešte začať vykonávať činnosť z dôvodu nesplnenia zákonných podmienok.

2) Počet dohliadaných subjektov sa môže meniť, vzhľadom na priebežne spracovávané návrhy.

3) Počet sa neuvádza z dôvodu neustálych zmien v prírastkoch a v úbytkoch daných údajov v priebehu roka.

4) Údaj zahŕňa aj zahraničných obchodníkov s cennými papiermi pôsobiacich v SR prostredníctvom viazaných agentov.

5) V uvedenom počte nie sú zahrnuté 2 zahraničné správčovské spoločnosti s pobočkou, ktoré pôsobia na území SR na základe notifikácie, ale nemajú povolenie na distribúciu fondov podľa § 148 zákona o kolektívnom investovaní.

6) V roku 2020 jedna pobočka zahraničnej banky nezačala vykonávať činnosť.

6.4 Termíny skúšok podľa zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve

Tabuľka 13 Termíny skúšok	
Subjekt	Počet termínov
Inštitút bankového vzdelávania NBS, n. o.	107
Asociácia finančných sprostredkovateľov a finančných poradcov	1 772
Asociácia obchodníkov s cennými papiermi	988
Slovenská asociácia poisťovní	22
Slovenská banková asociácia	1 598
Národná banka Slovenska	3

Zdroj: NBS

6.5 Všeobecne záväzné právne predpisy vypracované útvarmi dohľadu

Opatrenia NBS

- Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 1/2020 z 26. mája 2020, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 5/2018 o odbornej skúške a odbornej skúške s certifikátom na poskytovanie finančného sprostredkovania a finančného poradenstva
- Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 2/2020 z 9. júna 2020 o spôsobe preukazovania splnenia podmienok na udelenie povolenia na vytváranie a spravovanie štandardných fondov a európskych štandardných fondov a na udelenie povolenia na vytváranie a spravovanie alternatívnych investičných fondov a zahraničných alternatívnych investičných fondov
- Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 3/2020 z 13. októbra 2020, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 8/2019 o predkladaní výkazov platobnými inštitúciami, pobočkami zahraničných platobných inštitúcií, inštitúciami elektronických peňazí a pobočkami zahraničných inštitúcií elektronických peňazí
- Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 4/2020 z 24. novembra 2020, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov pre úvery na bývanie
- Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 5/2020 z 24. novembra 2020, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov pre spotrebiteľské úvery
- Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 6/2020 z 8. decembra 2020, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 16/2014 o uverejňovaní informácií bankami a pobočkami zahraničných bánk v znení neskorších predpisov
- Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 7/2020 z 8. decembra 2020, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska z 12. decembra 2017 č. 13/2017 o predkladaní výkazov, hlásení a iných správ bankami a pobočkami zahraničných bánk na účely vykonávania dohľadu v znení neskorších predpisov

Rozhodnutia NBS

- Rozhodnutie Národnej banky Slovenska č. 1/2020 z 28. januára 2020 o určení miery proticyklického kapitálového vankúša
- Rozhodnutie Národnej banky Slovenska č. 7/2020 z 30. apríla 2020 určení miery proticyklického kapitálového vankúša
- Rozhodnutie Národnej banky Slovenska č. 9/2020 z 26. mája 2020 o určení výšky tlmiacej rezervy (vankúša) pre O-SII
- Rozhodnutie Národnej banky Slovenska č. 10/2020 z 26. mája 2020 o určení výšky tlmiacej rezervy (vankúša) na krytie systémového rizika
- Rozhodnutie Národnej banky Slovenska č. 13/2020 zo 14. júla 2020 o určení miery proticyklického kapitálového vankúša
- Rozhodnutie Národnej banky Slovenska č. 15/2020 z 8. septembra 2020, ktorým sa zrušuje rozhodnutie Národnej banky Slovenska č. 21/2016 z 27. septembra 2016 o uznaní miery tlmiacej rezervy (vankúša) na krytie systémového rizika pre expozície nachádzajúce sa v Estónsku
- Rozhodnutie Národnej banky Slovenska č. 20/2020 z 27. októbra 2020 o určení miery proticyklického kapitálového vankúša

Metodické usmernenia útvarov dohľadu nad finančným trhom NBS

- Metodické usmernenie útvarov dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska č. 1/2020 zo dňa 24. 2. 2020 k poskytovaniu osobitného finančného vzdelávania
- Metodické usmernenie útvarov dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska č. 2/2020 zo dňa 24. 2. 2020 k nadmernému obchodovaniu na účte klienta
- Metodické usmernenie útvarov dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska č. 3/2020 z 18. mája 2020 k hodnoteniu výšky poistného v povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla
- Metodické usmernenie útvarov dohľadu Národnej banky Slovenska č. 4/2020 z 18. mája 2020 k vykonávaniu finančného sprostredkovania na diaľku
- Metodické usmernenie útvarov dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska č. 5/2020 z 31. augusta 2020 k zverejňovaniu informácií bankami v súvislosti s krízou spôsobenou ochorením COVID-19
- Metodické usmernenie Národnej banky Slovenska útvarov dohľadu nad finančným trhom č. 6/2020 zo 14. decembra 2020 k outsourcingu
- Metodické usmernenie Národnej banky Slovenska útvarov dohľadu nad finančným trhom zo 14. decembra 2020 č. 7/2020, ktorým sa preberajú Usmernenia EBA/GL/2020/04 o určení váženej priemernej splatnosti tranže v súlade s článkom 257 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 575/2013

Odporúčania NBS/ útvarov dohľadu nad finančným trhom NBS

- Odporúčanie Národnej banky Slovenska útvarov dohľadu nad finančným trhom č. 1/2020 z 5. októbra 2020 k nadobúdaniu dlhových cenných papierov na úrovni špekulatívneho investičného pásma a dlhových cenných papierov bez investičného ratingu do majetku doplnkových dôchodkových fondov spravovaných doplnkovou dôchodkovou spoločnosťou
- Odporúčanie Národnej banky Slovenska č. 1/2020 z 28. júla 2020 o distribúcii vlastných zdrojov a zisku bankami a poisťovňami počas pandémie COVID-19

Stanoviská útvarov dohľadu nad finančným trhom NBS

- Stanovisko Odboru ochrany finančných spotrebiteľov Národnej banky Slovenska z 22. 12. 2020 k niektorým otázkam dohôd o odklade splatnosti, uzatváraných so spotrebiteľmi

6.6 Skratky a skrátené názvy zo slovenskej a európskej legislatívy

Skratky

akcelerátory	Nástroje súkromného sektora na podporu inovatívneho podnikania, ktoré obvykle poskytujú služby vybraným začínajúcim podnikateľom v rámci programu s obmedzeným trvaním (zvyčajne 3 - 12 mesiacov). Služby zväčša zahŕňajú pomoc pri vypracúvaní obchodného plánu, nastavenia služby v súlade s reguláciou a počiatočné testovanie
AML	ochrana pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrana pred financovaním terorizmu
AML/CFT	Anti-money Laundering/ Countering Financing Terrorism
BCPB	Burza cenných papierov v Bratislave, a. s.
CCPFI	Výbor pre ochranu spotrebiteľa a finančné inovácie (Committee on Consumer Protection and Financial Innovation)
CET1	vlastný kapitál Tier 1
CFI	Centrum pre finančné inovácie Ministerstva financií SR
CSA	spoločná aktivita dohľadu (Common Supervisory Activity)
DDS	doplňková dôchodková spoločnosť
DSS	dôchodková správcovská spoločnosť
EBA	Európsky orgán pre bankovníctvo
ECB	Európska centrálna banka
EIOPA	Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (European Insurance and Occupational Pensions Authority)
EPIFP	Očakávaný zisk zahrnutý do budúceho poistného
ESMA	Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (European Securities and Markets Authority)
ESRB	Európsky výbor pre systémové riziká (European Systemic Risk Board)
EÚ	Európska únia
ICAAP	proces interného riadenia kapitálu
ICOs	Initial Coin Offering
ILAAP	proces interného riadenia likvidity
IFRS	Medzinárodné účtovné štandardy
IS	informačný systém
IS RBUZ	Register bankových úverov a záruk
IS REGFAP	Register finančných agentov, finančných poradcov, finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v sektore poistenia alebo zaistenia a finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v oblasti poskytovania úverov na bývanie
IT	informačné technológie
kryptospoločnosti	poskytovatelia kryptoaktív a služieb súvisiacich s kryptoaktívami
LCR	pomerový ukazovateľ krytia likvidity (Liquidity Coverage Ratio)
LRM	riadenie rizika likvidity (Liquidity Risk Management)

MCR	minimálna kapitálová požiadavka (Minimal Capital Requirement)
Memorandum	Memorandum o porozumení podpísané medzi MF SR a SBA dňa 22. 6. 2020
MF SR	Ministerstvo financií SR
ML/TF	legalizácia príjmov z trestnej činnosti a financovanie terorizmu
MPSVaR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
MREL	minimálna požiadavka na vlastné zdroje a oprávnené záväzky
NBRNM	Národná banka Republiky Severné Macedónsko
NBS	Národná banka Slovenska
NCA	národný orgán dohľadu (National Competent Authority)
OCP	obchodník s cennými papiermi
ORSA	požiadavka na vlastné posúdenie rizika a solventnosti
P2G	odporúčanie pre Pilier 2
P2R	požiadavka Piliera 2
passporting	jednotné európske povolenie
PEPP	celoeurópsky osobný dôchodkový produkt
POG	požiadavka na dohľad a správu produktov
poistenie zodpovednosti	poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú pri vykonávaní finančného sprostredkovania alebo finančného poradenstva
Rada	Rada pre riešenie krízových situácií
redemácia	vyplatenie podielových listov, ktoré podielnik predložil na vyplatenie správcovskej spoločnosti
regulované informácie	informácie, ktoré emitent cenných papierov musí zverejniť podľa zákona o burze a podľa nariadenia o zneužívaní trhu v záujme informovania investorov – najmä ročnú a polročnú správu
RIAD	Register of Institutions and Affiliates Data
RPO	Register a identifikátor právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci
SASS	Slovenská asociácia správcovských spoločností
SBA	Slovenská banková asociácia
SCR	Kapitálová požiadavka na solventnosť (Solvency Capital Requirement)
SFCR	správa o finančnom stave poisťovne
skúšobný poriadok	skúšobný poriadok pre odbornú skúšku a odbornú skúšku s certifikátom na poskytovanie finančného sprostredkovania a finančného poradenstva
Spojené kráľovstvo	Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska
SR	Slovenská republika
SRB	Jednotná rada pre riešenie krízových situácií
SREP	proces ročného hodnotenia bánk (Supervisory Review and Evaluation Process)
TLAC	Total Loss-Absorbing Capacity
útvár dohľadu	útvár dohľadu na finančnom trhu NBS
verejná ponuka cenných papierov	oznámenie osobám v akejkoľvek forme a akýmkoľvek prostriedkami, v ktorom sú uvedené dostatočné informácie o podmienkach ponuky

a ponúkaných cenných papieroch, aby sa investor mohol rozhodnúť kúpiť alebo upísať tieto cenné papiere

Slovenská legislatíva – skrátené názvy

zákon o AML	Zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov
zákon o burze	Zákon č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení neskorších predpisov
zákon č. 353/2020 Z. z.	Zákon č. 353/2020 Z. z. o zrušení osobitného odvodu vybraných finančných inštitúcií a o niektorých opatreniach súvisiacich s jeho zrušením a o doplnení zákona č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v znení neskorších predpisov
zákon o PZP	Zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov
zákon o bankách	Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o cenných papieroch	Zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov
zákon o DDS	Zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o dohľade	Zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve	Zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o kolektívnom investovaní	Zákon č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní v znení neskorších predpisov
zákon o konkurze a reštrukturalizácii	Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov
zákon Lex Korona	Zákon č. 67/2020 o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 (Lex Korona)
zákon o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku	Zákon č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o riešení krízových situácií	Zákon č. 371/2014 Z. z. o riešení krízových situácií na finančnom trhu v znení neskorších predpisov
opatrenie o odbornej skúške	Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 5/2018 z 13. februára 2018 o odbornej skúške a odbornej skúške s certifikátom na poskytovanie finančného sprostredkovania a finančného poradenstva
opatrenie č. 6/2014	Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 6/2014 z 15. apríla 2014 o spôsobe preukazovania splnenia podmienok na udelenie povolenia na vznik a činnosť doplnkovej dôchodkovej spoločnosti

opatrenie č. 7/2014	Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 7/2014 z 15. apríla 2014 o náležitostiach žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu Národnej banky Slovenska podľa zákona č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov
metodické usmernenie k poisteniu zodpovednosti	Metodické usmernenie Národnej banky Slovenska útvarov dohľadu nad finančným trhom zo 16. decembra 2019 č. 11/2019 k povinnému poisteniu pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú pri vykonávaní finančného sprostredkovania alebo finančného poradenstva
metodické usmernenie k vykonávaniu finančného sprostredkovania na diaľku	Metodické usmernenie útvarov dohľadu Národnej banky Slovenska z 18. mája 2020 č. 4/2020 k vykonávaniu finančného sprostredkovania na diaľku
odporúčanie o distribúcii vlastných zdrojov a zisku	Odporúčanie Národnej banky Slovenska č. 1/2020 z 28. júla 2020 o distribúcii vlastných zdrojov a zisku bankami a poisťovňami počas pandémie COVID-19

Európska legislatíva – skrátené názvy

delegované nariadenie č. 2019/1935	Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1935 z 13. mája 2019, ktorým sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/97, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy upravujúce základné sumy v eurách pre poistenie pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú pri vykonávaní činnosti a pre peňažné prostriedky sprostredkovateľov poistenia a zaistenia
delegované nariadenie č. 1125/2014	Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 1125/2014 z 19. septembra 2014, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/17/EÚ, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy týkajúce sa minimálnej peňažnej sumy na poistenie profesijnej zodpovednosti alebo porovnateľnej záruky pre sprostredkovateľov úverov
nariadenie CRR	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012
nariadenie CRR II	Novela nariadenia 575/2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti
nariadenie MICA	Návrh nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady o trhoch s kryptoaktívami a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937
nariadenie o prospekte	Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1129 zo 14. júna 2017 o prospekte, ktorý sa má uverejniť pri verejnej ponuke cenných papierov alebo ich prijatí na obchodovanie na regulovanom trhu, a o zrušení smernice 2003/71/ES
nariadenie o zneužívaní trhu	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 596/2014 zo 16. apríla 2014 o zneužívaní trhu (nariadenie o zneužívaní trhu) a o zrušení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/6/ES a smerníc Komisie 2003/124/ES, 2003/125/ES a 2004/72/ES
nariadenie PEPP	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1238 z 20. júna 2019 o celoeurópskom osobnom dôchodkovom produkte
nariadenie SRMR II	Novela nariadenia 806/2014, ktorým sa stanovujú jednotné pravidlá a jednotný postup riešenia krízových situácií úverových inštitúcií a určitých investičných spoločností v rámci jednotného mechanizmu riešenia krízových situácií a jednotného fondu na riešenie krízových situácií
smernica AML	Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých

	peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES a smernica Komisie 2006/70/ES
smernica BRRD II	Novela smernice 2014/59/EÚ, ktorou sa stanovuje rámec pre ozdravenie a riešenie krízových situácií úverových inštitúcií a investičných spoločností
smernica CRD	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami, o zmene smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES
smernica CRD V	Novela smernice 2013/36/EÚ o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami
smernica IDD	Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/97 z 20. januára 2016 o distribúcii poistenia
smernica IORP II	Smernica Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2341 zo 14. decembra 2016 o činnostiach inštitúcií zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia (IZDZ) a o dohľade nad nimi
smernica PSD2	Smernica európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES
smernica Solventnosť II	Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/138/ES o začatí a vykonávaní poisťovacej a zaistovacej činnosti
Usmernenia EBA	Usmernenia o legislatívnych a nelegislatívnych moratóriách na splácanie úverov uplatňovaných v súvislosti s krízou spôsobenou ochorením COVID-19

Zoznam grafov a schém

Graf 1 Vývoj počtu schválených žiadostí o odklad splátok	11
Schéma 1 Priority jednotného mechanizmu dohľadu pre rok 2020	12
Schéma 2 Organizačná štruktúra	30
Graf 2 Hlavný predmet činnosti poskytovateľov služieb v oblasti kryptoaktív	34
Graf 3 Proticyklický smerovník a rozhodnutia NBS o výške proticyklického kapitálového vankúša	37

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Bankovníctvo	43
Tabuľka 2 Poskytovanie platobných služieb a vydávanie elektronických peňazí	43
Tabuľka 3 Devízová oblasť	44
Tabuľka 4 Poskytovanie spotrebiteľských úverov veriteľmi	44
Tabuľka 5 Poisťovníctvo	44
Tabuľka 6 Dôchodkové sporenie	45
Tabuľka 7 Finančné sprostredkovanie a finančné poradenstvo	45
Tabuľka 8 Trh cenných papierov	46
Tabuľka 9 Kolektívne investovanie	46
Tabuľka 10 Sumár všetkých konaní a vydaných rozhodnutí	47
Tabuľka 11 Dohľady na mieste	49
Tabuľka 12 Subjekty finančného trhu	50
Tabuľka 13 Termíny skúšok	51